

AUKSINĖ "GARSO" SUKAKTIS: 1917-1967

Žmogus gyvas ne viena duona, "GARSAS" L. K. Susiv. dovana visuomenei

bet ir kiekvienu žodžiu, kuris išsina iš Dievo burnos (Mato 4, 4). Sie Evangelijoje užrašyti Kristaus išarti žodžiai pabrėžia du pagrindinius šaltinius žmogaus gyvybei palaikyti: duoną ir dvasios žodį. Gryną kūną palaiko maistas, o dvasią gaivina tikėjimas, viltis ir meilė. Dvasios alkį žmogus pasotina proto ir širdies lavinimu, žinojimu bei kūrybine savo galia, kuri jį skatina į visokią pažangą.

Savo mokslą skelbdamas, Kristus kalbėjo mionims ir savo pasekėjams paprastais vaizdais palyginimais, kuriuos žmonės galėjo lengvai atsiminti, nes tada dar nebuvo spaudos ir tik maža saujelė rašto žinovų. Šiandien žmogaus dvasiai praturtinti mes turime spaudą — knygas ir laikraščius, kurie padeda išsiskolinti ir siektis nuolatinės pažangos. Tas didysis žmogaus išradimas šandien yra tiek paplėtes, kad mes jau imame manyti, kad niekados nėra buvę kitaip. Spauda jau net mus vargina ir iškovo lengvesnio būdo sužinoti, kas dedasi pasaulyje.

Pirmoji lietuviška žurnalų Lietuviška knyga pasirodė 1847 m. Tai Mažvydo katekizmas, išleistas Mažojoje Lietuvoje. Ten pat išėjo ir pirmasis lietuviškas savaitinis laikraštis 1832 m. "Nusidavimai apie Evangelijos prasiplatinimą tarp žydų ir pagonių". Ne ką anksčiau laikraščiai pradėjo eiti ir kituose Europos kraštuose. Lietuva tuo laiku buvo rusų okupuota, kentė baudžią, todėl ir nebuvo sąlygų jokiam kultūriniam gyvenimui. Laisviau atsiduro tik Amerikon atvykę lietuviai. Jų pirmasis laikraštis "Gazeta Lietuwiszka" išėjo 1879 m. Kadanigi rusiška sprespauda Lietuvoje gniuždė švietimą, tai dauguma pirmesniųjų atėvių buvo beraščiai. Dėl to ir tas laikraštis gyvavo neligai.

Tačiau Amerikos lietuviai, atsigavę laisvės vėju, nedelsdami ėmė organizuotis, steigti draugijas, paraprijas ir švietis. 1886 m. jie jau susibūrė į Susivienijimą, kurį iš pradžių sudarė jau anksčiau įsteigtos pašalpinės draugijos. Susivienijimas nesirijo vien savisaipine veikla. Jis griebėsi kultūrinio darbo ir jautriai gynė skriaudžiamą ir rusų teriojamą tėvynę Lietuvą. Galima drąsiai ir su pasididžiavimu tvirtinti, kad pirmieji penkiolika metų jo veiklos praėjo kovos dėl Lietuvos laisvės ženkle.

Visai suprantama, kad vienu iš didžiųjų kovos ginklų buvo spauda. Ji ne tik vienijo savo narius, bet juos švietė, informavo ir kėlė tautinį susipratimą, ir žadino į kovą dėl Lietuvos laisvės. Susivienijimas ne vienos dienos nebuvo be savo organo. Keitėsi jo redaktoriai, jo vardas ir rūbai, bet ne pagrindiniai uždaviniai. Gi būdamas katalikiško Susivienijimo laikraščiu, jis formavo išėjimo dorą ir patriotišką lietuvių, stiprino jo šeimą ir padėjo diegti lietuvių priaugančioje kartoje.

Dabartinis Susivienijimo organas, GARSAS, jau švenčia sa-

vo auksinį jubiliejų. Per tą pusimtį metų jis rėmė Lietuvos prisikėlimą į nepriklausomą gyvenimą, padėjo jai atsistatyti iš I karo griuvėsių, džiaugėsi laisvos tėvynės pažanga ir giliai sielojosi, kai jos laisvę sutremė raudonieji ir rudieji tironai, ir ligi šiol tėvynę vaitoja raudonųjų vergijoje, o mūsų broliai ir sesės nuklojo savo kaulais žiaurios tremties Sibira. Pasiliejo nekaltų kraujo upelį. Belėka tik viena paguoda, tai istorijos patyrimas ir tvirtinimas, kad nekaltųjų kraujas yra laisvės sėkla.

Salia auksinio Garso jubiliejaus šandien stovi ir kitas veteranas, tai jo nenulstantis redaktorius MATAS ZUJUS. Jis byloja Garso lakštuose jau virš

40 metų, pašventęs jam daugiau nei pusę savo amžiaus. Garsas vėl neturi savo spaustuvės, nė pagalbinio personalo. Visą atlieka vienas redaktorius. Darbštus, ištvėringas, kantrus, pasišventęs, taurus, nemokėjęs net prieš išgyti, nors visą laiką uoliai dalyvauja visuomeniniame darbe. Be jo nėra apsiėjęs nė vienas didesnis Amerikos lietuvių kongresas. O ką jau bekalbėti apie Susivienijimą?

Sveikindamas jubiliatu — Garsą ir jo redaktorių, — nuširdžiai linkiu tolimesnės sėkmės ir drauge su lietuviška visuomene tikiu, kad jų vardas gražiai spindės Amerikos lietuvių ir lietuvių tautos istorijoje.

Antanas Kučas

KURIE LAIKRAŠČIAI ORGANAVO SUSIVIENIJIMUI

Nuo 1886 m. iki 1889 m. Susivienijimo reikalams veltui patarnaudavo "Vienybė Lietuvininkų".

1889 m. ketvirtame seime, Hazleton, Pa., su "Vien. Liet." leidėju Juozu Paukščiu susitarė, kad visi Susivienijimo nariai kas "Vien. Lietuvininkų" už \$1.00 metams nuo nario. Pirmasis atsivė draugijų sekretoriai.

1895 m. 10-ame seime, She-nandoah, Pa., nutarta leisti mėnesinį savo organą "Tėvynę" ir duoti visiem nariams už dyką.

1899 m. 14-ame seime, Waterbury, Conn., nutarta "Tėvynę" leisti kas savaitę ir tam reikalingi \$1000.

1902 m. 17-ame seime, Mahanoy City, nutarta savo organo neleisti, o nusamdyti — "Zvaigždę" už \$500.00 metams. Visi nariai organą turi gauti.

1903 m. 18-ame seime, Pittstone, nutarta mokėti "Zvaigždei" \$800.00 už 1200 egz., o už kiekvieną šimtą viršaus — \$60.

KOMUNISTINIŲ LAIKRAŠČIŲ PLATINTOJAI

Kaip renkama bolševikiniam laikraščiam prenumerata, nesenai (bal. 11) buvo parašyta Tiesoje: — "Su kvitų knygele rankoj tiesiai pas jus į cechą (atseit, į fabriko skyrių. E.) ar kabinetą ateis visuomeninis spaudos platintojas. Paskola prenumeratai pasiūlys buhalteris". Atseit, paskui atskaitys iš algos.

Kaimuose prenumeratą turi siūlyti laikininkės. Bet tos ima daug kur "sabotuoti", nes ko daugiau prenumeratų, tiek sunkesnius maišus reikia nešioti į vienkiemius. Kolchozų laikininkėms trunka kasdien po 8-9 valandas, kol visus apvaikšto. O atlyginimas 40 ar 45 rubliai per mėnesį, nepaisant krepšių sunkumo. Tai ir nesistengia sunkinti sau naštas.

Roma. Balandžio 24 mirė kardinolas Enrico Dante, 82 metų amžiaus. Jis apie 20 metų buvo pontifikalinių apeigų tvarkytojas. Su jo mirtimi kardinolų kolegija sumažėjo iki 83 kardinolų — metal atgal buvo 103.

LEONARDAS SIMUTIS, LKS pirmininkas

Lietuvių Katalikų Susivienijimo Amerikoje organas "Garsas" šiomis dienomis mini savo įsikūrimo 50 metų jubiliejų. Išėjimo spaudos gyvenime tai didelis metų skaičius. Jis nėra pats seniausias lietuvių laikraštis Amerikoje, tačiau vienas tu, kurių nedidelis skaičius yra sulaukę auksinio jubiliejaus. Lietuvių katalikų laikraščių tarpe toliū tēra tik keli: dienraštis "Draugas", du kartus savaitę išeinąs "Darbininkas" ir mėnraščiai — "Vytiš" ir "Motery Dirva".

"Garsas" nutartas leisti (1916 m. LKS seime) ne vien tik tam, kad aptarnautų organizacijos ir jos narių reikalus, bet kad padėtų visai Amerikos lietuvių visuomenei jos tautiniuose, visuomeniniuose, religiniuose, kultūrinuose ir socialiniuose užmojuose. Gal būt dėlto, laikraščio iniciatoriai nematė reikalo pasirūpinti, kad LKS seimai uždėtų nariams bent po kelio iki centų į mėnesį savojo laikraščio leidimo išlaidoms padengti, nes galvojo, kad jį bus prenumeruojamas ir nenarių, nes laikraščio pasikūrimas yra bendro pobūdžio.

1907 m. 22-ame seime, Worcester, Mass., nutarta "Zvaigždę" palkiti organu 4-riems metams, mokant po 75 centus nuo kiekvieno nario skaitytojo. Vienok 1909 m. 24-am seime, įvykusiam Cleveland, Ohio, nutarta apsieiti be organo (35 balsais prieš 30).

1910 m. 25-tam seime, Plymouth, Pa., slaptu balsavimu dauguma balsų organu pasirinktas savaitraštis "Draugas". Į varžytines tada stėjo "draugas", kurs pasiūlė patarnauti Susiv. už 24 1/2 centų nuo nario, ir savaitraštis "Katalikas", kurs pasiūlė patarnauti už 40 centus nuo nario. "Draugas", seimui pasirinkimu, organavo iš eilės kelis metus.

31-am seime, įvykusiam 1916 m. birželio 7-9 dienomis Philadelphia, Pa., nutarta pirkti nuosavą namą New Yorko apylinkėje ir įsteigti savo laikraštį.

Namas buvo nupirktas, spaustuvė įrengta ir "Garso" Nr. pirmas pasirodė 1917 metų gegužio 17 d.

Ir pačiam LKS gyvai rūpėjo bendrieji tautiniai ir visuomeniniai išėjimo reikalai. Todėl laikraščio redaktoriai nebuvo sunku patenkinti tiek organizacijos reikalus bei tikslus, tiek plačiuosius visuomeninius klausimus gvildinti ir jos veiklą garsinti. Užtat ir redaktoriai

reikali būdavo kviečiami bei renkami žurnalistai, veiksmingai besireiškiantys visuose svarbiuose mūsų bendruomenės sąjūdžiuose.

Pirmasis redaktorius Julius Kaupas, redagavęs "Garso" nuo pirmojo jo numerio (1917 m. balandžio mėn. iki 1918 m. gegužės mėn.) jau buvo gerai pasireiškęs žurnalistas, prieš tai redagavęs žurnalą "Moksleivis", savaitraštį "Drauga" (iki 1916 m. kovo mėn.), mokslo, politikos ir literatūros žurnalą "Pažangą". Taip pat buvo veiklus Moksleivių bei Studentų susivienijime, Lietuvos Vyčiuose, Lietuvių Tautinėje taryboje, Tautos Fonde. Todėl jo redaguojamas LKS organas iškart buvo pastatytas pirmiauliu laikraščiu, plačiai ir tiksliai apimančiu tų laikų aktualiauosius mūsų tautos reikalus. Jis buvo kun. Antano Kaupo, pirmojo "Draugo" redaktoriaus, ir Motinos Marijos (Kazimieros Kaupaitės), Sv. Kazimiero seserų kongregacijos steigėjos ir ilgmetės vyresniosios brolio. Jam, kaip ir jo broliui bei seserei, gyvai rūpėjo ugdyti išėjimoje ir religinė ir tautinė dvasia.

Antrasis redaktorius Sio rašinio autoriui teko perminti "Garso" redaktoriaus vietą 1918 m. gegužės mėn. pirmoje dalyje, nes Julius Kaupas buvo pakvietas į Washingtoną dirbti valdžios informacijos tarnyboje. Pakelyje iš Chicago į New Yorką sustojau Washingtono, kur tuo metu buvo sukviestas Lietuvių Tautinės tarybos pasitarimas, nes ir aš jau, kaip redaktorius, buvau pakvietas tarybos nariu ir turėjau teisę pasitarime dalyvauti. Iki Washingtono važiuojame trys tarybos nariai — kun. Fabijonas Kemėšis, tuo metu buvęs dienraščio "Draugo" redaktorius, ir Antanina Naušėdienė, "Motery Dirvos" redaktorė ir žymi Moterų sąjungos veikėja, ir aš, pats jauniausias tarybos narys.

Advokato Boleslovo Mastausko (vėliau pasikeitusio savo pavardę į Frank Mast) dėka buvome gauti audienciją pas prezidentą Woodrow Wilsoną gegužės 3 d. Toje delegacijoje ir man teko būti. Iš Baltųjų rūmų išsinešiau didelį, neužmirštamą įspūdį. Tuo metu pirmasis mano, kaip "Garso" redaktoriaus, reportažas, kaip tik ir buvo iš Washingtono apie tarybos delegacijos žygį pas JAV prezidentą Woodrow Wilsoną Lietuvos išlaisvinimo reikalais. Nuo to ir pradėjau laikraštį redaguoti.

Nuvykęs į Brooklyn, N. Y., į LKS centro būstinę ir "Garso" redakciją, ten radau besidarbuojančius patyrusius spaudos darbininkus: Povilą Mulevičių — Molį, LKS sekretorių ir "Garso" administratorių, raidžių rinkėją Matą Miluką ir Petrą Draugelį, spaustuvės darbininką. Nors redaktoriškos duonos jau buvau radęs prieš dieną raščio "Kataliko" (1915) ir prie "Vytiš" (1915-1916 m.) Chicagoje, tačiau greitai pajutau, kad užimti patyrusio redaktoriaus vietą savais visuomeninio masto savaitraščiuje "Gar-

se" nebus lengva. Ir nebuvo lengva, nes visą 8 puslapių laikraštį reikėjo suredaguoti vienam, nedaug teturint bendradarbių, nes tuo metu, siautėjant karui Europoje, ryšiai su Lietuvos spaudos žmonėmis buvo nutrūkė. Darbą sunkino ir kita aplinkybė: įstojus JAV į Europos karą, laikraščiams buvo įvesta karo cenzūra. Visas politiškas žinias ir straipsnius redaktoriui rekėdavo versti į anglų kalbą ir vertimą prisitaityti kartu su atspausdintu laikraščiu į paštą.

Darbai dar labiau padidėjo, kai 1918 m. rudenį Tautos Fondo seime, Baltimore, Md., buvau išrinktas šio fondo centrinio sekretorium ir generaliniu vajuus — rinkliavos vedėju. Šio vajuus metu "Garsas" buvo pasidaręs svarbiu Lietuvos šelpimo ir laisvinimo darbų judintoju. Pažymėtina, kad Tautos Fondas per vienerius metus suteikė Lietuvai šelpiti ir laisvinti daugiau kaip \$350,000.00. Iš viso T.F. iki 1922 metų Lietuvos šalpa ir laisvinimui suteikė netoli vieno milijono dolerių. Šiame dideliame ir garbingame darbe Lietuvių Katalikų Susivienijimas ir jo organas "Garsas" suvaidino labai svarbų vaidmenį. Aš asmeniškai ligi pat šiol esu dėkingas LKS ir "Garsui" už talką telkiant aukas svarbiam mūsų tautos reikalui. Ta pačia proga pasakytina, kad LKS ir "Garsas" ir a. J. Kaupo, ir mano ir dabartinio redaktoriaus Mato Zujaus laikais didelio dėmesio kreipė į visus mūsų tautos ir visuomenės reikalus.

Man teko redaguoti "Garso" iki 1926 m. balandžio mėn., iki išvykimo nepriklausomam Lietuvon kandidatuoti į tretįjį Lietuvos Seimą, kurin buvau išrinktas tų metų gegužės mėnesyje.

Tretysis — dabartinis redaktorius

Dabartinis, trečiasis iš eilės redaktorius, Matas Zujus "Garso" redaguoja nuo 1926 metų balandžio pradžios. Jis "Garsan" atėjo, atsinešdamas jau nemažą, kaip laikraštinkas bagažą. Jis jau buvo dirbęs "Kataliko" ir "Draugo" redakcijose ir redagavęs žurnalą "Vytiš". Jau buvo gana giliai įleidęs šaknis ir į visuomeninį gyvenimą, kaip uolus veikėjas. Todėl laimėjus pateko į jau patyrusio redaktoriaus rankas, kuriose jis buvo per 41 metus.

Matas Zujus gal buvo net labiau konservatyvus redaktorius, negu du jo pirmtakai. Jis nemėgo ir, atrodo, ir dabar nemėgsta naujoviškumų nei technikos nei "moderniosios žurnalistikos" atžvilgiu. J am rūpi perteikti skaitytojams lietuviams įprasta forma visa tai, kas naudinga ir reikalinga ne tik LKS, bet visai mūsų visuomenei. Ir straipsniais, ir pranešimais ir reportažais pavaizduojama, kas veikiama Alte, Balfe, L. Bendruomenė, L. Vyčiuose, Moterų Sąjungoje ir, žinoma, Lietuvių Katalikų Susivienijime. Kai kurios visuomeniškosios žinios kai kada ir vėlokai paskelbiamos, bet su dienraščiais juk tuo žvilgsniu konkurencijos neišlaikys. Bet tai

parodė, kad jam rūpėjo ir rūpi visų mūsų lietuviškųjų organizacijų veiklos ugdymas, visi mūsų tautiniai ir visuomeniniai reikalai.

"Garsas" — LKS dovana visuomenei

Minėdami "Garso" auksinį jubiliejų, dideliu pasitenkimu galime konstatuoti, kad jis lietuvių visuomenei labai daug davė. Visuomenė jam dėlto turėtų būti dėkinga. Gal dar labiau turėtų būti dėkinga Lietuvių Katalikų Susivienijimui, kuris jį leido per penkiasdešimt metų išimtinai savo lėšomis, net iš savo narių nepaimdamas nė po vieną centą per tuos 50 metų. Ir patys nariai turi būti dėkingi šitokiai savo geršarbiškai organizacijai. Ilgametis LKS sekretorius Vincas Kvetkus savo laiku yra apskaičiavęs, kad LKS į Amerikos lietuvių švietimo ir kultūros reikalus, leidžiant "Garso" per 50 m., spausdinant knygas, aukojant švietimo ir kultūrinės įstaigoms, yra sudėjęs iki milijono dolerių. Tai yra didelis organizacijos įnašas į lietuvių išėjimo gyvenimą.

Rimtas pareiškimas apie Lietuvą

Lietuva nėra pamiršta, — tokia tema vedamasis pareiškimas buvo perduotas iš Dallas, Tex., "Life Line Freedom Talk" radio programos. Vedamajame tarp ko kita buvo pareikšta:

"Iš 61 tautos, laimėjusios laisvę po II Pasaulinio Karo, 23 turi gyventojų mažiau kaip Lietuva. Lietuvos dabartinis plotas yra 25,213 kv. mylių. 14-kos naujųjų valstybių teritorijos mažesnės. Ir ne dydis buvo Lietuvos patekimo Rusijos mekos glėbin priežastis. Rusija kietai laiko tą kraštą dėl komunistų gūšumo ir valdžios godumo visur, kur tik ranka pasiekia. Lietuvai kartais vadinama pamiršta respublika. Čia, Amerikoje, mes jos nepamiršim. Mes sveikiname jos dvasinę ištvėrmę ir stiprybę, ir mes veiksime nesiliaudami už laisvę visam pasauliui". E.

Militarinis režimas Graikijoje

Atenai. Balandžio 20 dieną ginkluotų jėgų vadai paėmė šalies kontrolę.

Konstitucinės laisvės laikinai suspenduotos. Premjeru patstatytas aukščiausio teismo prokuroras Konstantinas Kolias. Daug aukštųjų vietų užėmė karistai.

Perversmo tikslas — išvesti šalį iš politinio chaoso, apsaugoti nuo raudonųjų ir jų bendrakaiveivių įsigalėjimo. Atkakliumas karaliaus oponentas, buvęs premjeras George Papandrea, jo sūnus Andreas ir kiti opozicijos vadai, sumiti ir įkalinti.

Seoulas. Korejos prezidentu šymia persvara balsų perrinktas patikimas JAV-tybų draugas, ypač Vietnamo atžvilgiu užimtos politikos rėmėjas, Chung Hee Park.

Viršų pavaizduota lietuviškos motinos vedama mokykla spaudos draudimo laikais

"GARSAS"

Published monthly by

LITHUANIAN ROMAN CATHOLIC ALLIANCE OF AMERICA
910 Willoughby Ave., Brooklyn, N. Y. 11221 • Tel. GLENORE 5-7281
Second Class Postage Paid at Brooklyn, N. Y., Post Office

Editor — M. J. J. J. J.

P. O. Box 32 (71-73 S. Washington St.), Wilkes-Barre, Pa. 18703

Subscription \$2.00 per year • Advertising Rates on Application
Raštas (straipsnius ir korespondencijas) redakcija laisvo nuodžiūra
Nepaaukštintus raštus grąžina tik patiems autoriams prašant

AUKSINĖS SUKAKTIES PROGA

Šių metų gegužio 17 d. "Garsas" sulaukia auksinės — 50 metų sukakties.

Sukakties proga nuosirdžiai sveikiname visus mielus "Garsas" bendradarbius ir skaitytojus.

"Garsas" buvo įsteigtas, kai organizacijos narių skaičius ir turtai buvo jau tiek pakilę, kad nei vadovybė nei nariai nenorejo toliau būti kampininkais prie kitų laikraščių, samdant juos savo organais.

"Garsas" per tuos 50 metų tarnavo ne tik savo organizacijai bet ir mūsų lietuviškos visuomenės ir tautos naudai. Nebuvo to svarbesnio visuomeninio ir tautinio reikalo, kuriam "Garsas" nebūtų atidavęs savo skilčių.

"Garsas" taipgi visais laikais glbiai siejo mūsų senosios tėvynės Lietuvos reikalais.

Dainius Maironis kėlė tautinę dvasią anais laikais, kai "Po Lietuvą buvo žiema, nei žodžio nei rašto neleido arelis suspaudęs sparnais". Lietuvos knygnešiai sakydavo, kad jie nemirsia iki maskolai nebus išvyti iš Lietuvos. Jie nešė uždraustą spaudą iš užsienio į Lietuvą nepaisydami suėmimų, tardymų, kankinimų, ištrėmimų į Sibirą arba žuvimą čia pat nuo žandarų kulku saugojančių sienų, gau dančių knygnešius ir jų bendradarbius Lietuvos viduje.

Dėl to gyviems ir susipratusiems lietuviams krinta sunki našta remti ir išlaikyti lietuvišką spaudą, kad ji toliau galėtų gauti tautinę dvasią ir inspiuoti kilniems darbams mūsų visuomenės ir tautos naudai.

Dėl to gyviems ir susipratusiems lietuviams krinta sunki našta remti ir išlaikyti lietuvišką spaudą, kad ji toliau galėtų gauti tautinę dvasią ir inspiuoti kilniems darbams mūsų visuomenės ir tautos naudai.

Apie spaudą ir jos reikšmę žmonijos gyvenime yra prirašyta daugybė knygų, gausybės straipsnių. Garsios asmenybės yra pareiškę auksinių minčių spaudos įvertinimui.

Kardinolas Andreu yra išsireiškęs šiaip: "Priešas šiandieną dar nenuginklavo, o jo galiausias ginklas yra spauda. Neužleiskime jam to įnagio monopolio".

Garsūs amerikietis mokslininkas, politikas ir rašytojas Benjaminas Franklins sako: "Prieš spaudą yra bejėgė ginklų galybė: spauda duoda ir atima tautos laisvę, spauda pakelia ir nukelia nuo sostų valdovus, spauda kelia karus ir revoliucijas ir laimi tas, keno rankose spauda".

Žymus lietuvių filosofas profesorius Stasys Salkauskis yra išsireiškęs: "Spauda yra viena stipriausių visuomenės auklė-

jimo priemonių: ji barsto žmonių tarpe gyvybės ar mirties sėklas".

Popiežius Pijus X-sis davė tokį pamokinimą: "Šiandien krikščionys klaidinami, nuodijami, naikinami bedieviškais laikraščiais. Veltui statysite bažnyčias, rengsite misijas, steigsite mokyklas, darysite visokių gerų darbų — visos jūsų pastangos nueis niekais, jeigu nemo-kėsite naudotis apsigynimo ir puolimo ginklu, kuris yra tikra katalikiška spauda".

Kaip Lietuvoje, taip ir Amerikoje lietuvių spauda visais laikais buvo reikalinga didelio pasivertimo ir pasiaukojimo tų žmonių, kurie rašė, redagavo, spausdino ir platino. Šiais laikais pavergtoje Lietuvoje okupantas deda visas pastangas pajungti spausdintą žodį lietuvių tautos naikinimui — jos subedievinimui ir sumaskolinimui. Katalikiškos ir tautinės minties spauda niekur negali pasirodyti viešai, o už mėginimą tokia spauda leisti ir platinti gresia žiauriausias bausmės.

Dėja, ir Amerikos lietuvių spaudos būklė sunki. Ateivių eilės metai iš metų retėja, o čia gimusios ir augusios kartos linksta prie angliškos spaudos. Tik nežymus čia gimusių ir augusių procentas tebeskaito lietuvių laikraščius ir knygas.

Dėl to gyviems ir susipratusiems lietuviams krinta sunki našta remti ir išlaikyti lietuvišką spaudą, kad ji toliau galėtų gauti tautinę dvasią ir inspiuoti kilniems darbams mūsų visuomenės ir tautos naudai.

UNITED STATES SAVINGS BONDS

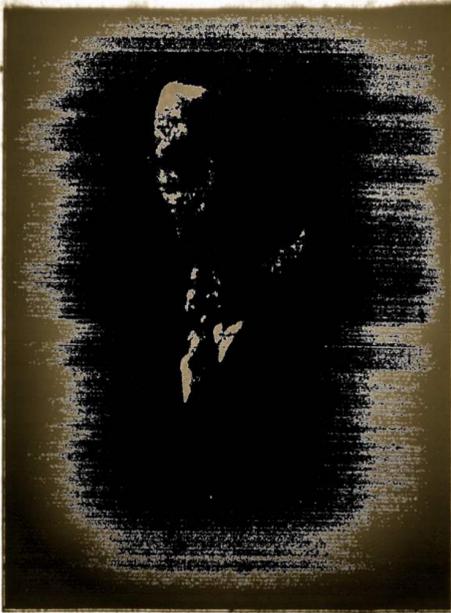
BUY THEM WHERE YOU WORK OR BANK

— Prelatas Pranas M. Juras, buvęs L. K. Susivienijimo dvasios vadas ir garbės narys, ilgametis Lawrence, Mass., lietuvių šv. Pranciškaus parapijos klebonas, paskirtas emeritu, o nauju klebonu paskirtas kun. Petras Sakalys. Dėl susilpnėjusios sveikatos, prel. P. M. Juras gydėsi ligoninėje.

Maskva. Balandžio 24, po 24 valandų skridimo erdvėse, iš 4 mylių aukštumo nukrito ir žuvo pagarsėjęs sovietų kosmonautas Vladimir Komarov, 40 metų amžiaus. Spėjama, kad kas nors netvarkoj buvo su jo paršutu. Pažymėtina, kad šį kartą Sovietai neužslėpė žinios apie jų kosmonauto žuvimą.

Vilniaus skalčiavimo mašinų gamyklos vyrų choras "Elektronika" (suorganizuotas 1961 metais) balandžio 10 d. išvyko koncertuoti į Varšuvą, Krokuvą ir kitus Lenkijos bei Čekoslovakijos miestus.

PIRMASIS "GARSO" REDAKTORIUS

JULIUS KAUPAS

Julius Kaupas gimė 1890 metais, sausio 7 d., Guduliuose, Ramygalos parapijoje.

1909 metais baigęs "Saulės" kursus Kaune, praktikavo Tulos (Rusijoje) vaistinėje mokiniu. 1911 metais atvyko Ameriką, stojo Valparaiso universitetan ir studijavo chemijos ir gamtos mokslus. 1916 m. lankė Katalikų universitetą Washingtone ir studijavo sociologiją; 1917-1918 m. sociologijos mokslus tęsė Fordhamo universitete, New Yorke.

Studijuodamas bendradarbiau "Draugui", "Vyčiui", "Mokslieviui", "Pažangai". 1915 m. redagavo "Draugą", o 1917 m. gegužio mėn., užėmė "Garso" redaktoriaus vietą. 1918 m. pavasarį buvo pakviestas vesti Lietuvos Biurą įkurtą prie U.S. Viešosios Informacijos Komiteto Washingtone. 1919 m. vėl buvo pakviestas prie "Draugo". Vienok netrukus Amerikos Lietuvių Taryba delegavo jį Paryžių iš kur 1919 metų rudenį grįžo Lietuvon ir ten pastoviai apsigyveno. 1920 metų pavasarį buvo išrinktas Steigiamojo Seimo atstovu, sekretoriu ekonominei komisijai ir valstybės ūkio komisijai. Buvo Lietuvos Emisijos Banko direktorium, vėliau buvo to paties banko Kauno skyriaus direktorium.

Mirė 1945 metais Kaune užėjus antrajai raudonųjų okupacijai.

"PIRMAJĄ VAGĄ BEVARANT"

Nr. 1, įžangos žodyje "Pirmąją vagą bevarant", redaktorių Julius Kaupas apie organo "Garso" paskirtį, tarp ko kito, rašė:

"Joks užmanymas nepradedamas be vilties. Kitaip sakant, užmanymas ir viltis ranka rankon eina. Susivienijimas Lietuvių Rymo Katalikų Amerikoje sumanė ir savą organą — laikraštį įsteigė ne vien reikalo verčiamas; su nuosavu organu jis rišo gerovės troškimus. Kokią viltį, kokius troškimus SLRKA savo laikraštį įkuriant turėjo ir turi, tas bus ir turi būti "Garso" redakcijos kelrodžiū, jos programa.

Redakcijai visupirma rūpės SLRKA reikalai. Ji visuomet jiems suteiks pirmenybę. Nuo seniai S-mo nariai troško tokio laikraščio, kuriame organizacijos reikalus liusiai svarstyti galėtų. Įvairiems Susivienijimo reikalams aptarti "Garso" skilčių yra plačiai atdaros.

Esame ir veikiame Amerikos lietuvių tarpe, išsivijoje, kuri yra lietuvių tautos dalis. Amerikos lietuvių ir visos tautos reikalai mums nerūpėti negali. Įvairiuose klausimuose, paliečiančiuose Amerikos ir aplinkinių lietuvių, "Garsas" — ims balsą, sulig išgalės tuos klausimus stengdamasis išgildinti, juos nušvesti.

simus stengdamasis išgildinti, juos nušvesti.

Pasaulio gyvenimas, perversmės mus liečia, kaip žmones, kaip tautą. Negalime tad apsiriboti grynai lietuvių klausimais. Nesykį prisieis plačiojo pasaulio nuotykius svarstyti, jų reikšmę ir prasmę stengiantis įžiūrėti.

Laikraščio pakraipą savaimi nustato SLRKA dvasia. Mūsų Su-mas yra katalikiška organizacija ir jos organas kitokia būti negali. Ne vien platesniame pasaulyje, bet ir lietuvių tarpe yra Katalikų Bažnyčios priešų. Vieni iš jų yra atvirai priešai: griauni, o to neatsiekiant, nės tikėjimą žmonėse silpninti; tolimi juos nuo Katalikų Bažnyčios. Su-tųjų Bažnyčios prieky pastangomis prisieis nekartą pakovoti, jų vyliugystės išparodont.

Beje, tokios pirmojo redaktoriaus apibudintos "programos" "Garsas" ištikimai prisilaikė visą laiką."

Juozas Kurapka automobilio auka

So. Boston, Mass. S. m. balandžio 7 automobilio sunkiai suvažinėtas bal. 8 mirė Juozas Kurapka, 70 metų amžiaus. Palaidotas balandžio 11 iš šv. Petro bažnyčios Kalvarijos kapinėse.

Velionis buvo gimęs 1897 m. kovo 17 Vartų kaime, Balbieriškio valsčiuje, Marijampolės apskrity.

Jis buvo Lietuvos kariuomenės savanoris. Į JAV-tybes atvyko 1952 m. Zmona Petronėlė, sūnus Vytautas ir dukterė Dalia atvyko kelis metus anksčiau. Zmona ir sūnus priklausė prie LKS 94 kuopos.

Liūdi jo šeima ir gausingi tautiečiai. Perėjęs nacių ir komunistų žabangas jis sutiko mirtį laisvoje šalyje.

Teilsis jo vėlė Viespaty! Seimai pareiškiamie giliausia užuojautą!

Lėktuvo nelsimėje žuvo 124 asmenys

Nicosis, Cyprius. Balandžio 20-tą švedų oro linijos lėktuvas Britannia didelės audros laiku mėgino nusileisti, vienok patal-kė į kalnuotą vietą ir sudužo.

Lėktuvas skrido iš Bombay, Indijos į Kairo su 120 keleivių ir 10 įgulos pareigūnų. Žuvo 124 asmenys, šeši išliko gyvi, vienok keturi neužilgo mirė.

Žmonių aukų atžvilgiu ši oro laivyno katastrofa yra viena iš didžiausių.

"GARSUI" penkiasdešimt metų

Pusė šimto metų gegužio 17 d. sulaukė Lietuvių Katalikų Susivienijimo laikraštis — "Garsas". Tai garbinga ir džiuginanti sukaktis. Tiek žmogui, tiek lietuviškam laikraščiu, redaguojamam ir leidžiamam sve-timoje žemėje, 50 metų sudaro didoką metų ryšulį. Iš paty-rimo žinome, jog šimtas mūsų laikraščių bei žurnalų jau užgeso ir nebeskleidžia lietuviškos dvasios šilumos, kultūros, lietuviybės išlaikymo, laisvės, valstybingumo ir kitų lietuvių tautos dorybių šviesos. Nors "Garsas" nėra seniausias Amerikos lietuvių laikraštis, bet reikia pripažinti, kad nedaugeliui lietuvių katalikų laikraščių 50 metų gyvenimo laimė nusišypojo — tuo gali pasidžiaugti vienintelis katalikų dienraštis "Draugas", "Moterų Dirva", "Darbininkas" ir "Vytis."

Reikia taip pat paminėti, kad "Garsas" gimė labai svarbiu lietuvių tautai metu. Į pasaulinį karas jauėjo į galą. Rusijoje brenė revoliucijos dvasia. Visame pasaulyje išblaskyti lietuvių gyvai domėjosi savo šalies — Lietuvos likimu. Tuo metu Amerikos lietuvių buvo ekonomiškai pajėgiausi. Turėjo savo spaudą. Tad ir "Garsas" nepriklausomybės propagandos darbuose tikrai turi didelių nuopelnų, daug padėjęs Lietuvos prisikėlimui. Be to, L. K. S. daug prisidėjo nuo karo nukentėjusių lietuvių šalpoje, ypač karui pasibaigus, po 1918 m. vasario 16 d. Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo. "Garsas" šioje akcijoje su-vaidino tikrai svarbų vaidmenį. Juk šis laikraštis tai viso susivienijimo garsiai bylojęs garsiakalbis, kuris kvietė visus lietuvius remti nukentėjusią tėvynę medžiagiškai, o ypač daug padėjo skleistis laisvos ir nepriklausomos Lietuvos būtinumą ir nepriklausomos valstybės svarbą kultūringos tautos gyvenime.

II-sis "Garso" redaktorius

Antras iš eilės "Garso" redaktorių — Leonardas Simutis, dabartinis Lietuvos Katalikų Susivienijimo pirmininkas, arba kaip kitų vadinama — prezidentas "Garsą" redagavo nuo 1918 m. gegužio 16 d. iki 1926 m. balandžio 1.

"Garso" džiaugsmingo jubilėjaus proga nusikalstume, jei šios žymios ir Lietuvai ir lietuviams nusipelnusios asmenybės plačiau nepaminėtume.

L. Simutis g. 1892 m. lapkričio 6, Serikų k., Silalės vals-tijoje, Tauragės aps. Mokėsi Silalėje, nuo 1904 m. Kaune ir 1912 m. baigė Maskvos gimnaziją. 1913 m. prieš pat 1 pas-karą, atvyko Amerikon. Nuo 1915 m. studijavo šv. Bedos kolegijoje — Peru, Ill., 1917 m. De Paul ir Lojolos universitetuose Chicagoj teise, anglų k., literatūrą ir žurnalistiką, o vėliau sociologiją Fordhamo universitete New Yorke. 1916-17 šv. Bedos kolegijoje dėstė lietuvių k. ir istoriją. Dar mokslieviu būdamas priklausė slaptiems ratieliams. Paliko savo veiklos žymių įvairiose lietuvių katalikų draugijose. Ypač daug veikė ir nuveikė Liet. katalikų moksleivių susivienijime ir vyčiuose. Simutis visais laikais buvo ir yra nepaprastų gabumų organizatorius. Nuo pat jaunystės stebino visus jį supusius lietuvių savo iškalbingumu -retoriška. Jame gludėjo ir šiandien glūdi vado ypatybės. Organizavo vėžių kuopas, steigė jaunimui kursus, chorus, ruošė ir režisavo vaidinimus. Dar 1914 m. įsijungė į Amerikos Lietuvių Romos Kat. Federaciją darbus, kur nuo 1932 m. buvo generaliniu sekretorium. Nuo 1953 m. šiai organizacijai pirmininkavo. Veikė Tautos fonde. 1918 m. išrinktas Amerikos Lietuvių Tautos Tarybon. 1918-1919 m. buvo Tautos fon-

do sekretorius ir vado vado vadas. Jo vadovybėje šis fondas išaugo iki 350,000 dol. Dirbo T. F. lėšas teikdamas didžiulį pasivertimą ir pasiaukojimu. Sakė patriotizmą uždegančias kalbas, kurių dėka pavyko surinkti virš 100,000 dol. Nuo 1918 m. veikė Lietuvių Katalikų Susivienijime eidamas įvairias pareigas. Nuo 1932 m. šio susivienijimo pirmininkas iki šiai dienai. Juo pasitiki, jį myli ir gerbia visa Lietuvių Katalikų Susivienijimo brolija.

Neprikli, Lietuvos seimo narys L. Simutis 1926 m. buvo grįžęs nepriklausomai Lietuvoje ir Krikščionių demokratų sąrašu išrinktas į III-į Lietuvos seimą atstovu. Tačiau po nepilnų metų, amerikiečiam lietuviui jį šaukiant sugrįžti, jis atsisei Seimo atstovo pareigų ir grįžo į JAV, Manding, kai 1940m. Kremliams įsakyta raudonoji armija okupavo Lietuvą. L. Si-

1926-27 m. laikotarpiu redagavo Kaune (Lietuvoje) katalikų dienraštį "Rytas". Grįžęs į JV, Chicagoje, nuo 1927 m. eina "Draugo" redaktoriaus pareigas. Už nuopelnus Lietuvai L. Simutis apdovanotas Gedimino ordinu. Be to, šv. Tėvas Pijus XII yra jį apdovanojęs "Pro Ecclesia et Pontifice" ordinu.

L. Simutis sumanus redaktorių, gabios plunksnos publicistas ir rašytojas. Jis yra parašęs ir paskelbęs "Garsė" ir "Drauge" tūkstančius didžios svarbos straipsnių. Be žurnalistikos bei publicistikos straipsnių, L. Simutis yra paskelbęs gana daug poezijos kūrinų, juos pasirašydamas šilelio slapyvardžiu. Nemaža yra parašęs ir paskelbęs pasakojimų, apysakų, novelių. 1928 m. sukūrė ir paskelbė 2 veiksnių vaidelį "Į Tėvynę".

Pagalvokim apie L. Simučio monografiją Reikėtų, kol nevelu, susirū-

LEONARDAS SIMUTIS

Buvęs "Garso" redaktorių — ilgametis Susivienijimo pirm.

mutis (1940 m. rugpjūčio 9 d.) pirmasis šoko gelbėti pavergtą tėvynę. Jis ėmė organizuoti už nepriklausomą Lietuvą kovojančių organizacijų bei dr. jų sąjūdį. Jo ryžtu 1940 m. rugpjūčio 10 d. su tautinės srovės organizacijų atstovais Pittsburge sudarė Lietuvai gelbėti tarybą. Vėliau pavyko susitarti ir su socialistais, ir tapo įsteigta Amerikos Lietuvių Taryba arba, sutrumpintai, Altas. Nuo 1940 m. iki 1966 m. L. Simutis buvo šios organizacijos tikrasis vadovas ir pirmininkas. Nuo 1966 m. organizacijos (ALT) vadovavimą perėmė Antanas J. Rudis, irgi stambaus masto Lietuvių Katalikų Susivienijimo veikėjas ir "Garso" rėmėjas.

L. Simučio, ALT pirmininko, vadovybėje vyko lietuvių delegacijų demarsai pas JAV prezidentus — 1940, 1946, 1952, 1962 metais. Taip pat S. Alto pirmininkas, kelis sykius kreipėsi ir prašė Lietuvai pagalbos pas JAV sekretorius, senatorius ir kt. valstybės vyrus. 1943 m. buvo vienas Balfo steigėjų ir organizatorių, 1943-48 m. laikotarpiu buvo Balfo direktorius.

19 m. pradėjo rašyti spaudai L. Simutis vos 19 m. amžiaus (1911 m.) pradėjo rašinėti eilėraščius ir korespondencijas "Vienybei". Nuo 1914 m. redagavo "Kataliką" Chicagoje. Jo iniciatyva, 1915 m. gimė "Vytis" ir šį laikraštį leidžiant buvo jo administratorium. 1916 m. talkino kun. P. Lapeliui suredaguoti ir išleisti Lietuvių katalikų spaudos dr. jos metraštį. Kaip jau minėjau nuo 1918 m. iki 1926 m. Lietuvių Katalikų Susivienijimo organo "Garsas" vyr. redaktorių.

pinti, kad L. Simučio kūriniai būtų surinkti ir išleisti atskiro- mės knygomis. Aš siūlyčiau, kad Lietuvių Katalikų Susivienijimas pagaliau ryžtųsi išleisti Leonardo Simučio gyvenimo ir atliktų darbu monografiją. Tai drįstu siūlyti savo vardu, bet gliaui tikiu, jog tam visų šimtu nuosimčių pritaris ir visi Lietuvių Katalikų Susivienijimo nariai ir visi "Garso" skaitytojai. Labai laikus tuo susirūpinti.

Taigi, gyvuok sveikas buv. "Garso" redaktoriai ir Lietuvių Katalikų Susivienijimo pirmininke. Tegū Dievas suteikia palaimos ir tesaugo Tave.

O "Garsui" švenčiant auksinį jubiliejų, linkiu ilgo gyvenimo, t.y. sulaukti deimantinio jubilėjaus ir iš mėnesinio tapti bent dvisavaitiniu. Atrodo, nesunku būtų tai įvykdyti atsi-klausius narių, tam tikslui panaudoti menkučius dividendus. Už juos tik nedaugelis aciū pasakys, o už "Garsą" bus dėkingi visi LKS nariai. Be "Garso" L.K.S tapų tik Insurance Co.

VI. Mingėla

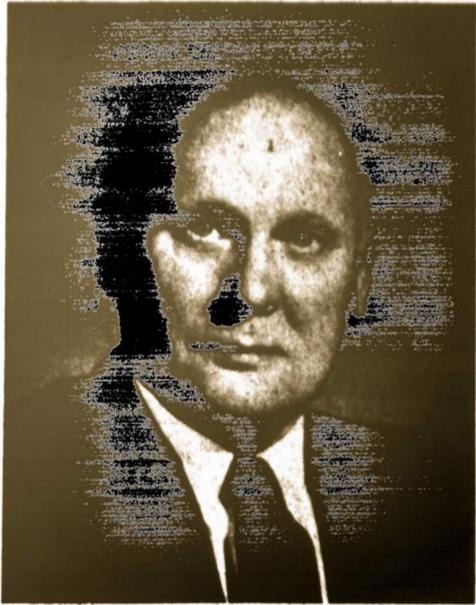

Vyaskupu sindos gen. sekretorius vyks. W. Rubin

VLADAS MINGĖLA, Susiv. švietimo komisijos pirmininkas, nuolatinis "Garso" bendradarbis.

ILGAMETIS "GARSO" REDAKTORIUS

MATAS ZUJUS

S. m. balandžio mėnesį suėjo lygiai 41 metai, kai Matas Zujus redaguoja "Garsą" — Lietuvos Romos Katalikų Susivienijimo laikraštį. Tai begaliniai metai ir jėmomi sukaktis, kad vienas ir tas pats redaktorius galėjo išlaikyti tiek ilgai tose pačiose pareigose.

Pirmasis "Garso" nr. išėjo 1917 m. gegužio 17 d. Brooklyne, N.Y., pirmasis redaktorius buvo Julius Kaupas (kun. A. Kaupo brolis) — nuo 1917 m. gegužio 17 iki 1918 m. balandžio mėnesio. Nuo 1919 m. gegužio 16 iki 1926 m. balandžio mėn. 1 d. "Garsą" redagavo Leonardas Šimutis (dabartinis LRKSA pirmininkas) ir nuo 1926 m. balandžio mėn. 1 d. — Matas Zujus.

Praeity "Garsas" buvo LRKSA, Tautos Fondo ir ALRK Vargonininkų Sąjungos organas. Jau keli metai kai "Garsas" leidžiamas didoko formato, 8 psl., bet tikai kartą per mėnesį. Ypač paskutiniams metais laikraštis pagražėjo ne tik savo išvaizda, iliustracijomis, bet ir turiniu. Rašoma ne tik Susivienijimo reikalais, bet taip pat Lietuvos laisvinimo, religiniais, lietuviybės išlaikymo, kultūriniais ir politiniais klausimais. Vienas puslapis, o kartais ir daugiau skiriamas Sušiv. nariams nemokantiems lietuvių kalbos. Anksčiau net buvo įvesta lietuvių k. kertele ir ilgą laiką buvo puoselėjama taisyklina ir graži lietuvių kalba. Bendradarbiauja įžymūs publicistai bei žurnalistai, visuomenininkai ir rašytojai.

Įvertinkime gyvuosius

Pas mus įsivyravo paprotys pagerbti nusipelnčius asmenis prie kapo žodžiu, na ir paskeibiant nekrologą bet kuriame laikraštyje apie mirusį. Bet toks paprotys klaidingas: velioniu tikrai nesvarbu, kas ir ką apie jį kalbės ar rašys. Taigi, kada norime susipažinti su Amerikos lietuvių veiklos istorija, būtina pažinti jos veikėjus — visuomenininkus.

Matas Zujus, kuklus ir jokių

pagėrimų nemėgstantis. Paklaustas apie savo praeitį, virš 40 metų "Garsą" redagavęs redaktorius kukliai atsakė: "Per 52 metus su malonumu šlovinau ir pagerbdavau atitinkamom fotografijom ir straipsniais gyvus ir mirusius nuopelnų turinčius lietuvius. Apie kitus rašyti ir kalbėti tikrai lengva. O apie save? — reikia labai prisiversti." — baigė Matas Zujus. Bet šitokia galvosena yra klaidinga. Nenusinėskime į kapus išsivijus istorijos fragmentų.

Zandaras išsivedė iš vagono

Matas Zujus gimė 1892 m. rugpiučio 14 d. Čiudiškių km., Klebiškio valsč., Marijampolės aps., Mokėsi Prienuose, Seinuose, Kaune. O kai 1913 atėjo karinės tarnybos laikas, teko jaunuoliui apsispręsti: ar maskolių kariuomenėn stoti, ar traukti, kaip daugelis laivon Amerikon. Motulė net 300 rublių įsiūvo į švarko skverną. Tėvai ir teta Pranciška Jakučionienė atlydėjo į Mauručių gelež. stotį jauna emigrantą. Zandaras pamatęs, kad į kitą vagoną įlipo slaptos emigracijos agentė (Gariavas Keturakienė) ir Mato graudų atsisveikinimą su tėvais ir su teta greit apsisprendė. Ir Keturakienė ir Matą išsivedė iš vagono. Bet... 300 rublių nerado. Tapatybę patikrinę — paleido. Nežilgo kitas agentas nuvežė prie Vokietijos sienos, kurią pavyko laimingai peržengti.

Spalio mėn. jaunuolis pasiekė Valparaiso universitetą ir pradėjo mokytis. Tuomet čia mokėsi apie 100 lietuvių. Už mokslų ir maistą tereikėjo mokėti vos 42 dol. už 3 mėnesius. Už gyvenamą kambarį buvo mokama atskirai. Siame universitete mokėsi: dr. K. Drangelis, ministeris Br. Balutis, pirmasis "Garso" redaktorius Jul. Kaupas, prof. Pr. Sivickis, Lietuvos konsulas Chicagoje dr. P. Daužvardis, dr. K. Pakštas, dr. S. Biežis ir kiti.

Jis pamilo mokslų ir plunksnos kūrybą Solenizantas redaktorius ne-

išėjojo turtu. Nuo 1911 m. pradėjo rašyti korespondencijas ir šiaip jau lengvesnio turinio rašinius į Seiniuose leidžiamą "Viltį". Taigi, šiemet M. Zujus su pasididžiavimu gali mėnėti ir antrą — 56 metų plunksnos darbo sukaktį.

Dar besimokydamas Seiniuose dalyvavo slaptame lietuvių moksleivių judėjime:ėjo slaptos kuopelės sekretoriaus pareigas. Palaikė ryšius su kitom slaptai veikiančiomis jaunimo kuopelėmis. Pats platino ir ragino kitus platinti maskolių draudžiamą lietuvių spaudą.

Publicistas -redaktorius

Ir Amerikoje atsidūręs nesuiviliojo taip labai garbinamam dievukui doleriui. Niekaž nesimūšė į turtus. Iki kraujo ir kaulų gėlmės idealistas. Nuo 1914 m. kovo 10 d. priimamas "Draugo" redakcijon. Tuomet vyr. red. pareigas ėjo kun. Fab. Kemėšis, buvęs Laisvos Lietuvos Dotnuvos Žemės Okio Akademijos profesorius, kurį rusai bolševikai (1940 m. gale) prievarta išgabeno į Sibira, kur jis ir mirė kankinio mirtimi. Tuo metu "Draugas" dar buvo savaitraščiu. Matas šiose pareigose (redakcijos narys) išdirbo pusanturų metų, be to, įsitraukė į lietuvių katalikų veiklą. 1915 m. rudenį vėl išvyko į Valparaisą mokytis. Pritrūkęs pinigų, vėl vyksta Chicago, kur gauna antrojo redaktoriaus vietą "Kataliko" redakcijoje (1915 m.). Nuo 1916 m. rudens pakviestas redaguoti ir administruoti "Vyties" žurnalą. Šiose pareigose išbuvo iki 1920 m.; 1924 m., grįžęs iš Lietuvos, redagavo "Vyti" iki 1925 m. gegužio mėnesio. Energingo redaktoriaus sugebėjimu ir pastangomis "Vyties" išaugo iš 8 psl. iki 32 psl. ir tapo įdomiu, pažangiu ir turinčiu tūkstančius skaitytojų, žurnalas.

Grijta Lietuvon

1918 m. vasario 16 d. Lietuvos Taryba Vilniuje paskelbė atstatanti laisvą ir nepriklausomą Lietuvos valstybę. Tuomet besikūriantią Lietuvą puolė iš visų pusių gausūs priešai: bermontininkai (vokiečiai), lenkai ir rusai. Didžios tėvynės meilės vedinas Matas apsisprendė vykti Lietuvon. 1920 m. rugšėjo mėn. Matas jau Lietuvoje. Priimamas Karo mokyklyn 4-tojjon laidon. Išbuvo šešis mėn. Perkeltas Karo Mokslių skyriun — dirbo "Kario" redakcijos štabe. Atlikęs karinę tarnybą tampa nuolatinis apmokamas bendradarbiu: Lietuvių Balso, Wilkes Barre, Pa., ir Kauno "Laisvės" dienraščiū. Be šių laikraščių jis rašė "Garsui", "Draugui" ir kitiem laikraščiam.

vėl Amerikon

Po trijų metų gyvenimo nepriklausomoje Lietuvoje, 1923 m. Matas grįžta Amerikon. Apie porą mėnesių dirbo "Draugo" redakcijoj ir Katalikų Federacijos sekretorijate. Bet nuo 1924 (Kalėdų) užėmė Vyties redaktoriaus vietą. Už nuopelnus pakeltas vėčių organizacijos garbės nariu.

Nuo 1926 m. balandžio 1 d. buvo pakviestas redaguoti Lietuvių Romos Katalikų Susivienijimo Amerikoje organą "Garsas".

Kaip žinia, Matas ne tik gana žymus publicistas — žurnalistas ir redaktorius, bet tuo pačiu nei kiek nemenkesnio lygio visuomenininkas bei kultūrininkas. Kelis metus iš eilės jis buvo išrenkamas Lietuvių Romos Katalikų Federacijos C. V. nariu. 1950 m. rugšėjo-spalio 1 d., pirmininkavo LRKF sušauktam visuotiniam Amerikos lietuvių katalikų kongresui Pittsburghe, Pensylvanijoje. Nuo 1945 m. buvo Balfo direktorius, ėjo kontrolės komisijos nario pareigas. Pirmininkavo Balfo 3-jam seimui, kuris įvyko 1948 m. spalio 15-16 d. Chicagoje. Solenizantas taip pat palaiko glaudžius ryšius su

"GARSO" AUKSO VARPAMS SUSKAMBEJUS

(1917 m. gegužio 17 d. — 1967 m. gegužio 17 d.)

— aštuonius metus; Matas Zujus 1926 m. balandžio 1 d. iki šiai dienai, — keturiasdešimt vienus metus. 1942 buvo paminėtas "Garso" sidabrinis jubilėjus, o šiandien švenčiame ir minime "Garso" auksinį jubilėjū.

★

Laisvoje šalyse spauda vaidina labai svarbų ir tautos nuomonę formuojantį vaidmenį. B. R. Jung išklėle spaudos reikšmės šiais žodžiais: "Jei sostai dreba, tai todėl, kad spauda juos puola. Jei ministerių kabinetai griūva, tai todėl, kad spauda išplėšė jiems pasitikėjimą. Jei milijonuose širdžių tikėjimo šviesa yra užgesusi, tai todėl, kad tą ugnį spauda užgesino."

Tad mums, lietuviams, kuriems sava spauda buvo draudžiama ir turėjome teisę skaityti tik kitų tautų leidžiamą spaudą — savoji knyga ir laikraštis — tai šventenybė. Tebūna mum spausdintas žodis šventas ir tegul niekas nedrįsta jo netinkamai pareikšti bei atsakomybės jausmo.

Pastudijavus dar išlikusius senus "Garso" komplektus, be to, paskaičius šiuo metu leidžiamus, įsitikiname, kad "Garso" ideologinė — katalikiškai lietuviška linija niekad nebuvo iškraipyta nedarnumo poreikiu. "Garsas" gimė labai svarbiu lietuvių tautai metu. I pasaulinis karas ėjo į pabaigą. Visa Lietuva degė žiaurių priešų uždegtoje kančių ugnyje. Lietuviai buvo išblaškyti po visą pasaulį. Daugybė jų buvo Rusijos gilumoje ir nemažiau — J.A.V-se. Pačioje Lietuvoje ir Amerikoje būriavosi lietuviai, ypač prie bažnyčių, ir tarėsi "Kas bus ateity? Kokio likimo susilauks Lietuva? Kas mūsų kraštą valdys? Ar gausime savivaldą?" ir panašiais klausimais vienai pas kitus teiravosi. O skurdas, badas, ligų epidemijos plito išskankintos tėvynės teritorijoje.

Amerikos lietuviai buvo labiausiai pinigingi. Sokta gelbėti — imta įieškoti būdų savims padėti. Steigiami įvairūs Tautos Fondai. "Garsas" šioje akcijoje vėlgi suvaidino svarbų vaidmenį ir turi dabar neįsidildomų nuopelnų. "Garsas" prikrautas svarbiu, brandžiu lietuvišku turiniu ėjo į žmones, gal

gal būt daugiausia į L.K.S. narių šeimas. Bet "Garsas" tarnavo ne tik L.K.S., bet itin svarbią paslaugą atliko Tautos Fondui (buvo surinkta virš 500,000 dol.) Kat. Federacijai, Amerikos Lietuvių Tarybai ir kitom patriotinėm organizacijom. Siame laikraštyje buvo rašoma kultūriniais, tautiniais, literatūriniais, politiniais ir religiniais klausimais. "Garsui" rūpėjo lietuvių kalba; tam tikslui buvo įvesta "Kalbos kertele". "Garsas" skambėjo, aidėjo ir aidų verpetais sklido Amerikoje ir tolimoje tėvynėje Lietuvoje. "Garsas" šaukė į darbą, į kovą už išlaisvinimą Lietuvos — už įsteigimą savos valstybės. "Garsas" ragino aukoti sidabrą ir auksą, kad paremtų savo valiutą — litą. Jis lietuviškoje akcijoje suvaidino tikrai nepalyginamą įnašą.

L.K.S. Detroito 265 kp. vieninagai ir nuosirdžiai sveikina "Garso" leidėją — Kat. Susivienijimą ir redaktorių auksinio jubilėjaus proga. Gyvuok "Garsas", gyvuok mielas redaktoriau!

Vladas Mingėla

265 kp. ir Spaudos ir Svetimok-jos pirmininkas
Matas Šimonis,
265 kp. sekretorius

APIE "GARSO" ISTEIGIMĄ

LRKSA 31-mas seimas, įvykęs 1916 m. birželio 6-8 dienomis Philadelphia, Pa., organo klausimu priėmė tokius nutarimus:

"Organo klausimas. Įsteigti savo organą įneša 4, 7, 13, 17, 21, 23, 40, 41, 42, 45, 77, 89, 101, 115, 134, 174 kuopos, New York ir New Jersey apskritys. Po geram ir nuodugnam apsverstymui, 50 balsais nutarta sykiu su namu ir savo laikraštį organą įsteigti".

"Nutariama rinkti Literatūšką Komisiją, kurią ėjo: kun. S. Struckus, adv. A. A. Šlakis, kun. J. Dabuzinskas".

31 jo seimo išrinktoji centro valdyba 1917 metais sausio 17 nupirkto namą, 456 Grand Street, Brooklyn, N.Y., ir savo susirinkime, įvykusiam sausio 17 ir 18 d.d. "ilgiausia tarėsi apie panaudojimą tam tikros dalies namo Susivienijimo reikalui, kaip: centro raštinei ir spaustuvei leidimui nuosavo organo. Įrengimui spaustuvės, išleidimui organo nutarta rūpintis tuojau ir tam tikslui paskirta komisija. Jei bus galima suspėti, organą nutarta pradėti leisti kovo mėn. 1917 m., kuriam vardas buvo paskirtas "Tiesa". Nors paskutiniam sei-

me buvo nutarta, kad įrengimu spaustuvės pasirūpins centro valdyba su literatūšką komisija, bet kadangi, nors buvo kviesti, nei vienas iš liter. komisijos narių susirinkimane atvyko ir kai kurie, nežinia dėl ko, iš tos komisijos net atsakinėjo, todėl įrengimu spaustuvės centro valdyba pasiima užduoti rūpintis pati viena." (Iš centro valdybos susirinkimo protokolo).

Minėtam centro valdybos susirinkime dalyvavo: J. Jarusevičius prezidentas, K. Krusinskas — viceprezidentas, J. Vasiliauskas — sekretorius, J. Stulgaitis — išdininkas, kun. J. J. Jakaitis — dvasios vadas.

1917 m. kovo 15 Brooklyne įvyko "Centro valdybos ir Spaustuvės įrengimo komisijos posėdis", kuriame dalyvavo: J. Jarusevičius — prezid., J. Vasiliauskas — sekr., J. Stulgaitis — išdin.; spaustuvės įrengimo komisijos nariai — kun. A. Petkus, Ks. Strumskis, M. Milukas ir būsiančio organo redaktorius Julius Kaupas. Susirinkimui raštininkavo J. Kaupas.

Susirinkimo nutarimai taip užprotokoluoti:

"Komisijai turint įgaliojimus reikalingus spaustuvei mašinas ir daiktus supirkti, ir iš pranešimų paaiškėjus, ka spaus-tuvės įrengimo darbas nuosekliai varomas, apkalbėta spaustuvės įrengimo klausimas. Nežinant, kaip daug spaudos darbų teks atlikti, nuspręsta su mažiausia darbininkų apsieiti. Kol kas spaustuvė apsieis su 3 darbininkais: zeceriu — lino-typistu, administratorium ir business-manadžierium". Zecerį su 100 dolerių algos į mėnesį apsiėmė surasti J. Kaupas. Laikraščio administratorium apsiėmė p. M. Milukas, kuris be to padės spaustuveje prie įvairių darbų. Jam bus mokama algos \$100.00 į mėnesį. Administracijai padėti apparšinimus rinkti ir visais atvejais padėjėju būti nuskirtas p. K. Strumskis su -50,00 mėnesinės algos".

"Tinkamiausias laikraščiuo vardas atrastas "Globa".

"Nutarta spaustuvės įrengimo komisijai rankpinigių iš Susivienijimo išdo duoti 500 dolerių".

Vis dėlto galutiniai organui buvo "atrastas" vardas "Garsas", kuriuo ir po šiai dienai vadinasi.

Be to, pirmasis organo "Garso" numeris išėjo 1917 m. gegužio 17.

Vilniaus katedra, kurią bolševikai paverė meno galerija

MALDAKNYGĖ —

DIDYSIS RAMYBĖS ŠALTINIS

PREL. PR. JURO

Pataisytas III leidimas

Išleido Tėvai Pranciškoniai. 640 pusl. Kaina 4 dol. Labai patraukli, tinka kaip dovana visokioms progoms.

Užsisankant kreipkitės:

GARSAS

P.O. Box 32 (71-73 So. Washington Street) Wilkes-Barre, Pa. 18703

KUNIGAS ANTANAS MILUKAS

— redaktorius, autorius, knygų leidėjas

Studijų metu Šveicarijoje, A. Milukas redagavo ir globojo "Tėvynės Sargą" ir "Zinyčią". 1902 m. "Tėvynės Sargo" Nr. 4 paskelbė savo "naują užmąny" — panaudoti dievo-baimingų lietuvių pasišventimą mūsų spaudai stiprinti. Šis sumanymas vėliau rado pritarimo (žūr. Tėv. Sargas Nr. 6 tilpo Augštaičio str. vardu "Lietuvalaitis prie darbo") ir sumanytojas užmezgė santykius su šv. Kryžiaus vienuolyno vienuolėmis Ingenbohlyje, Šveicarijoje; ten ir gimė pirmoji mintis įsteigti dabartinę, išplitusią šv. Kazimiero Seserų Kongregaciją Chicagoje.

Pagaliau kun. A. Milukas susitaręs su "Tėvynės Sargo" ir

Kun. A. Milukas, Maspeth, N.Y., lietuvių R. K. parapijos klebonas 1920 m.

"Zinyčios" leidėjas sujungia šiuos žurnalus su Amerikoje leidžiama "Dirva". Nuo to meto pradėjo eiti "Dirva-Zinynas", kurio paskirtis duoti skaitytojams labiau apšvietusius lietuviams. Tai trimėnesinis žurnalas. Jį reikia laikyti pirmuoju šio pobūdžio — literatūros žurnalu. Jame tilpo nemaža originali lietuvių grožinės kūrybos dalykų. Paminėtini: Adomo Jakšto "Lietuviškojo balso" Lietuvos didikų, dvarininkų ir bajorų jaunąją kartą vertimas; J. Basanavičiaus "Medega dr. V. Pietario biografijai"; D. D.-Dzidoriaus Dumbrės (kun. J. Bikino) — "Didžiojo jubilėjaus atbalsai"; Satrijos Raganos — "Viktutė"; V. Pietario "Algi-mantas" ir daug kitų. 1900 m. A. Milukas parašė ir išleido "Lietuvių Literatūros Chrestomatiją".

"Zvaigždė" pasirodžius

1904 m. iš kun. Varnagiro nuperkama "Zvaigždės" leidykla ir spaustuvė. Ir iš šios spaustuvės išeina žinomoji "Zvaigždė", L.K.S. organas, ėjusi iki 1944 metų; "Zvaigždės" spaustuvė išleido kun. J. Balvočiaus — Geručio "Pamokslai be kunigo", "Išvakarės netoli Lemano ežero" (Šveicarijoje), "Paklydėliai", "Kunigo giminės", "Susiskaldėliai", "Jonukas Karklynas eina Lietuvos pažintų", "Z nad Biruty" — Maironio lenkiškai parašytas veikalas, vysk. M. Valančiaus "Pradžią ir išplatinimą katalikų tikėjimo", kun. A. Kaupo "Karvojais laišakai", "Patrimpo laišakai" ir daug kitų.

Kun. A. Milukas laikomas Lietuvių Katalikų Federacijos vienu iš daugelį pradininkų ir šios organizacijos steigėju, 1906 m. 1909 m. Milukas perkelia "Zvaigždę" ir to paties vardo spaustuvę bei knygų leidyklą Philadelphiajį. Čia itin išskleitos jo paties ar kitų parašytos ir išleistos knygos. Štai: A. Miluko "Skaitymai iš šventųjų gyvenimų kiekvienai metų dienai su paveikslais", keturi tomai; Pranciščių Julės "Iš kelionės po Europą ir Aziją"; kun. A. Jusaičio "Lietuvių tautos istorija ir dabartiniai siekliai tautiški atžvilgiai".

Kovoje už Lietuvos laisvę

Maspeth, N.Y., beklebonas, 1 pas. karo metu, užmezgė glaudžius ryšius su kelių amerikinių laikraščių re-

daktoriams (New York Herald, Literary Digest), daug rašė apie Lietuvos skriaudas ir vargus, rašė apie lietuvių tautos nusipelnytą laisvę ir nepriklausomybę pokariniais laikais. Reikalavo JAV diplomatinės paramos. I pas. karui užgesus, sudarė, susitaręs su N. Y. kunigais, "Lietuvių Tiesos Draugiją" (Lithuanian Truth Society). Išvertė kun. A. Jusaičio "Lietuvos istoriją" anglų kalbon. Šią knygą savo rūpesčiu ir pastangomis išspausdino (rinko pinigų) net keletą tūkstančių egz. ir ją nemokamai išplatino Amerikos valdžios žymūnų, rašytojų, žurnalistų, politikų ir diplomatų tarpe. Šią knygą Milukas įteikė ir pačiam JAV prez. Wilsonui. Kai tuo metu atsirado reikalas plačiau nušviesti lietuvių lenkų santykius ir tuo pačiu atremti lenkų prancūzų užspuolimus bei jų argumentus, kun. A. Milukas (su A. Jusaičio pritarimu) išleido minėtą knygą (tam tikri skyriai buvo praplauti ir patiekta įrodymo medžiaga bei argumentai, kad lenkų reikalavimai prisijungti Lietuvą nieku nepagrįsti.

"History of the Lithuanian Nation" ir daugiau 3000 egz. nemokamai išplatinta politikų tarpe. Ji buvo išsiuntinėta visų valstybių atstovyboms bei konsulatams Washingtone.

VI. Mingėla savo parašytoje knygoje "Kun. A. Milukas, jo gyvenimas ir darbai" patiekė labai vertingą kun. Miluko išleistų knygų bibliografinį sąrašą. Tai labai svarbi medžiaga ateities lietuvių kultūros istorikams bei tyrinėtojams. Siame sąrašė išvardintos 185 knygos ir jo leisti laikraščiai: Philadelphiajį šv. Jurgio parap. Naujienos, "Garsas Amerikos Lietuvių", "Lietuviškas Knygynas", "Dirva" ir "Dirva - Ziny-nynas" ir "Zvaigždė". Knygų išleista (tiražas) žymiai daugiau negu 600,000 egzempliorių. Tačiau prileidžiama, jog jų galėjo būti ir apie vieną milijoną: tačiau tai tik prielaida.

"Nebevo Milukui lygas knygų leidėjo"

Kun. dr. J. Navickas 1934 m. Kaune leidžiamajame "Tiesos Kelyje" Nr. 7-8 minėjo: "Spaudos srityje žymiausias darbuotojas — knygų ir laikraščių leidėjas ir jų platintojas buvo kun. A. Milukas, patsai daug dirbęs ir mokėjęs įtraukti į bendrą darbą minias spaudos prietelių, rėmėjų ir bendadarbių.

"Knygų leidime kun. A. Milukui lygas nebuvo ir nėra. Jo nuopelnus teviršija tikrai Kau-no šv. Kazimiero d-ja, bet ši juk yra daugelio žmonių b-ve, tuo tarpu kun. A. Miluko b-ve buvo tik jis pats vienas".

Kun. A. Milukui 1943 m. kovo 19 d. mirus, Brooklyno katalikų diecezijos oficiozas "The Tablet" 1943 m. III. 27 d. Nr. 4 rašė:

"Jokia Amerikos lietuvių katalikų istorija negali būti teisingai parašyta be kun. A. Miluko vardo, kuris išskiria iš visų lietuvių tarpo kaip koks švyturys."

Mums malonu ir būtina šią didingą asmenybę prisiminti ir pagerbti bent jo mirties suk-

Kun. A. Milukas 1943 m., kada eidavė negaltingai pasibaigė, o kovo 19 pat metu jis ir mirė. Rašyt. A. valdžiai iš nuotrauka.

ties proga. 1967 m. kovo mėn. 19 d. suėjo 24 metai nuo šios didžios asmenybės išskelavimo amžinybės keliais į Viešpaties Dievo amžinąją karalystę. O "Garsas" A. Milukas minėtinas dar ir dėl to, kad jis buvo L.R. K. S. organo "Zvaigždė" redaktorius, Susivienijimo dvasios vadas, įvairių komisijų narys, pareigų pareigūnas. Bet apie veiklą Susivienijimo gretose teks paliesti vėliau.

VI. Saurimas

Svajotojiškos išvados

Viename kolchoze Lietuvoj žmonėms kažkaip pavyko "išprašyti" kolchozo pirmininką, kuris, nors "protingas ir gabus", bet, jausdamasis už pavaldinius pranašesnis, buvęs jiems išdidus ir net šiurkštus.

Vienas iš Tiesos redaktorių (kovo 28) bandė iš to pasidaryti tokių svajotojiškų išvadų: "Kaimietis, buvęs tamsuolis, užgaitas ir betesis, vis labiau ištiesia pečius, atsistoja visu ūgiu; jis iš tiesų pajuto savo žmogiskąjį vertingumą, savo teises ir nenori prieš nieką nei žemintis, nei būti užgauliojamas". Toks reiškinys esąs "Tarybų valdžios iškovojimas kaimė".

Iš tiesų, jei bent kaikur Lietuvoj žmonės jau išdiršta ir pajėgia sėkmingai sukilti prieš bolševikinį dvarponį — kolchozo pirmininką, tai jau šis tas. Nors tai dar labai retas atsitikimas, bet toki atvejai galėtų būti pradžia visuotinio lietuvių atsistojimo visu ūgiu prieš juos pažeminusią, užgusią ir jų teises atėmusią vadinamąją "tarybinę" bolševikinę rusų valdžią... E.

Adenauer mirus

Dr. K. Adenaueris

Bonn, Vokietija. Balandžio 19-tą mirė naujos pokarinės Vokietijos kūrėjas, buvęs ligametis kancleris, Konrad Adenauer, 91 metų amžiaus.

Iškilmingos laidotuvės įvyko antradienį balandžio 25 d. Palaidotas su didelėmis civilinėmis ir bažnytinėmis iškilėmis, kuriose dalyvavo JAV prezidentas Lyndon B. Johnson, Prancūzijos prezidentas Charles De Gaulle, Anglijos premjeras Harold Wilson ir daugybės kitų valstybių aukštieji pareigūnai.

Pontifikalinės Mišios buvo atliktos Colognės katedroje. Adenaueriui priskiriami dideli nuopelnai už pakėlimą karo nusiaubtos vakarinės Vokietijos į ekonomiskai ir politiniai tvirtą respubliką. Tik Kremlius ir jo satelitų vadeivos kitaip vertina jo nuopelnus prikišdami jam atstatymą Vakari-nėje "Vokietijoje" "imperializmo". Suprantama, Kremliui negalėjo patikti Adenaueris, kurs sumanią kovojo su sovietų agresija ir imperializmu.

Vėlonis buvo ištikimas Katalikų Bažnyčios sūnus.

MOTINAI

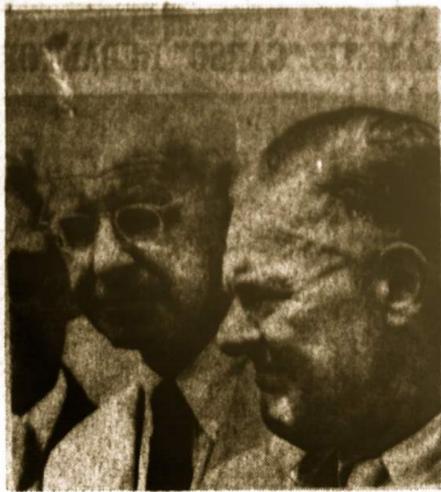
Tu likai, Motule, prie klevožio vartų
liukti mūsų grįžtant diena iš dienos,
Metai nešė skausmą, sielvartelį kartį,
ilgesį tavosios meilės amžinos.

Apvertėm niekartą tavo sunkių dalių,
lankėme sapnuose mes tėve visi,
Be tavęs, Motule, skausmui širdį geltant,
meilės ir paguodos niekur nerasi,

O tačiau, Motule, kartą mes sugrįšim,
kartą parlinguosim vėl visais keliais,
Kartą vėl nameliuos tarp senų žilvičių
mūsų laukto džiaugsmo valandos ateis.

O tikėk, dar kartą saulė prisikels
vėl prajuokins žiedą pasakoj rudens.
Ir sugrįš vėl džiaugsmas praeties šėšėliuos,
kai išvargę širdys pasakoj gyvens...

Laimutis Svaitkus

Pletų Viėname ambasadorius Bunker pakela ambasadorių Lodge

GEGUŽIO MENUO — MOTINŲ MENUO

Katalikų bažnyčios liturgiją beveik kiekvieną mėnesį skiria kokios nors tikėjimo paslapties ar kokio nors šventojo ypatingam garbinimui. Pavyzdin, gegužio mėnuo — Dievo Motinai Marijai.

Tačiau šiandieną gegužio mėnuo virto ne vien Marijos — Dievo motinos, bet ir visų motinų mėnuo, nes tame mėnesyje motinos diena yra švenčiama visame kultūringame pasaulyje, nors šventės kilmė nesena.

Motinos dienos sumanytoja yra Ona M. Jarvis, amerikietė, kurios motina mirė antrą gegužio mėnesio sekmadienį 1905 metais. Pirmą kartą toji šventė buvo atšvęsta Crofton, West Virginia, miestelyje, iš kur buvo kilusi Ona Jarvis. Po to, 1908 m. Jarvis išsūripino, kad būtų paskirta speciali diena pagerbti visoms motinoms Philadelphiajį mieste. Ši šventė labai žmonėms patiko, pagavo jų širdis, todėl tuoj pradėjo plaukti laišakai atkinkamiems valdžios atstovams, kad ji būtų oficialiai įvesta visoje Amerikoje.

1913 metais Pensilvanijos valstybė paskelbė Motinos dienos šventę, o 1914 metais senatas ir kongresas priėmė rezoliuciją, kad Motinos diena būtų švenčiama visose Jungtinėse Amerikos valstybėse gegužio mėnesio antrąjį sekmadienį.

Motinos šventė Lietuvoje

Lietuvoje ši šventė buvo pradėta švęsti tik 1929 metais. Jai buvo skiriamas pirmasis gegužio mėnesio sekmadienis.

Motinos dienos minėjimas turi labai gilią prasmę. Tą dieną minėdami mes pastatome į dėmesio centrą mūsų motinas ir reikiame joms savo pagarbą, meilę ir padėką. Minėdami Motinos dieną, mes išskeliame motinas į tą aukštumą, kuri joms priklauso mūsų visuomenėje. Minėdami Motinos dieną, mes prisimename ir mūsų tėvus šalies — Lietuvos motinas, jų nuveiktą kryžiaus kelią praecityje ir dabar nešamą našta raudonųjų vergijoje. Kitaip tariant, mes švęsdami Motinos dieną prisimename tris motinas: Motiną Mariją, Motiną — Gimdytoją ir Motiną — Tėvynę Lietuvą.

Motina — gražiausias vardas pasaulyje, gražiausias žodis žmonių kalboje. Ar yra pasaulyje kuri kita būtybė, kuri būtų mums tiek atsidadusi? Juk tai žmogaus pradžia ir šaltinis. Jai yra Dievo skirta kilniausia ir garbingiausia pareiga: atnaujinti pasaulį, gaivinti naują gyvybę. Motina yra ne tik naujos gyvybės nešėja, bet ji yra naujo žmogaus formuotoja, pirmoji maitintoja, augintoja ir auklėtoja.

Motina duoda pasauliui žymius mokslininkus, kultūrininkus ir įvairius tautų genijus. Motina viena iš pirmųjų aukojasi, kad jos vaikai turėtų tikrą supratimą apie tiesą, myl-

tų savo tėvus, savo gimtąjį kraštą, saugotų savo krašto laisvę ir neliktų nužmogintais individualais. Užtai žymiausi pasaulio rašytojai ir poetai sukūrė nuostabaus grožio veikalus, atvaizduojančius motiną, jos pasiaukojimą, jos meilę. Didis rašytojas Dantė savo veikaluose motinas vadina angelais sargais žemėje, kurie pridengia savo vaikus rūpestingumo ir meilės sparnais.

Lietuvės motinos nuopelnai tautai

Lietuvė motina savo pranašumu žymiai skiriasi nuo kitų tautų motinų. Ji yra lietuvių tautos simbolis. Per šimtų metų svetimieji nepajėgė išplėsti iš lietuvių motinų jų gimtosios kalbos ir tikėjimo. Lietuvė motina šiaudinėje pastogėje išsaugojo mūsų gimtąją kalbą. Anais carų priespaudos laikais ji buvo vienintelė lietuviškoji mokykla, pajėgusi įkvėpti vaikams didelę tėvynės meilę, vedusią juos į darbą ir kovas už tautos gerovę ir laisdybę atstovams, kad ji būtų oficialiai įvesta visoje Amerikoje.

Lietuvė motina mums išlaidė lietuvių kalbą, dainą, pasaką, senus papročius, tautinį meną, atseit, ji išaugino mūsų tautinės kultūros pačius tvirčiausius pamatus, ant kurių atsistojo mūsų laisvės rūmai, kuriuose daugiau 22 metų ugdėme tautinį gyvenimą. Ji pagimdė ir išugdė tautai patvarius, narsius, pasiryžėlius savanorius kovotojus, kurie 1919-20 metais ne tik apgynė kraštą nuo besitemtųjų įvairiaspalvių užgrobikų, bet įgyvendino 1918 metų Vasario 16 dienos Akto nutarimus.

Šiandieną tėvynėje likusi lietuvių motina ištikimai eina Birutės ir Gražinos keliais. Tūkstan-

Okupuotoje Lietuvoje

Komunistai vėl kalba apie enciklopedijas

Partijos-valdžios leidykla — Mintis Vilniuje (anksčiau buvo vadinama politinės ir mokslinės literatūros leidykla) natarusi leisti Zėmės Okio Enciklopediją, kuri būsianti 10 ar net 15 tomų, po 400 puslapių kiekvienas. Pirmasis tomas pasirodys 1969 metais, o paskui kasmet būsią leidžiama po 2 ar tris tomus, atseit, visas rinkinys būtų baigtas maždaug 1975 iki 1978 metais.

Dėl to sumanyto iškyla abejonių.

Viena, — argi tikrai ta leidykla gali gauti leidimą vykdyti tokį planą? Prieš beveik lygiai 10 m. ta pati leidykla užsimojo stoti į rungtynes su Juozu Kapočium ir pasiskelbė išleisti lietuvišką enciklopediją, 10-ties tomų, dvigubai didesnių už Bostone leidžiamuosius tomus. Irgi žadėjo leisti po 2-3 tomus per metus, taigi baigti maždaug 1961-62 metais. Bet paskui tą planą teko perplanuoti. Iš planuotų 10 tomų beliko trys, kurių pirmasis pasirodė tik 1966 metų gale, ir tai ne tiek enciklopedija, kiek daugiau kaip dviem trečdaliais tik komunistams šiuo tuo nusipelnusių asmenų trumpų biografinių duomenų rinkinys.

Dangoraižis Palangoje

Nors ir buvo protestuota prieš sumanytą Palangojį statyti "dangoraižį", dešimties aukštų pensionatas ten jau pradėtas statyti. Devyniuose aukštuose būsią vietos vienu metu apgyvendinti bent 500 svečių, o dešimtajame būsianti dengta aikštelė svečiams vaizdais gėrėtis. (V. L., al. 9).

Neabejojama, kad bus gražu dairytis iš tos aikštelės, tik daugelis apgalvotauja, kad tas, vienas iš Palangos žalumynų išsikęs pastatas nebus darnus Palangos papuošalas.

Kauno Politechnikos Instituto studentų ansamblis "Nemunas"

tris savaites koncertavo Lenkijoje, rytinėje Vokietijoje, Cekoslovakijoje, Austrijoje ir Jugoslavijoje. Vienoje, tarp ko kita, lietuviškai dainavo J. Strauso — "Zydrajį Dunojų". Liblanoj jų koncertas sutrukęs apie puspenkto tūkstančio klausytojų. Be to, koncertas tuo pačiu metu buvo ir televizijos perduodamas. (Elta)

Paleckis prarado turėtas pozicijas

Justas Paleckis — išbuvęs beveik 27 metus nors tik apeiginėj, bet simboliškai pirmajai linijai Lietuvos kvilingo pozicijai motinų aiškina savo vaikam komunistų melą, klastą. Tūkstančiai jų už tai keliauja į tremtį, į kalėjimus į tardymų kameras. Tačiau jos nenusimena: išdidžiai ir drasiai žygiuodamos, savo širdyse kartoja: "Už tave, šalie gimtoji, už tave, tėvyne mieloji!"

Povilas Dirkis

Naujosios Franciėkonų šv. Antano kopijėlos, Kennebunk porte, Me. vaizdas iš vidaus. Nuotr. C. J. van Staden

L. R. K. Susivienijimo Direktorių Tarybos Susirinkimo Protokolas

1967 m. VASARIO MEN. 16 d., WILKES BARRE, PA.

Metinis Lietuvių Katalikų Susivienijimo Direktorių Tarybos susirinkimas prasidėjo vasario 16 centro įstaigos patalpose, 71-73 So. Washington str., 9:30 ryto.

Pirmininkauja prez. Leonardas Šimutis, Kvorumas yra.

Maldą sukalbėjo dvasios vadas prelatas Jonas F. Baltusevičius.

Dalyvauja: dvasios vadas prel. J. F. Baltusevičius, prez. L. Šimutis, sekretoriai Vincas T. Kvetkas, išdininė Leokadija Donarovich, išdo globėjai Vincas Abromaitis ir Vito A. Juciūs, daktaras kvotėjas — dr. Albertas J. Valibus, direktoriai dr. Vladas Simaitis ir Pranas J. Katilius; nedalyvauja viceprezidentas adv. Thomas E. Mack ir direktorius Juozas B. Laučka (laikini paskirtas tarnybai užsienyje); taipgi dalyvauja "Garso" redaktorius manageris Matas Zujus.

Seka direktorių raportai.

Prez. L. Šimutis kviečia raportuoti dvasios vadą.

DVASIOS VADO RAPORTAS

Dvasios vadas prel. J.F. Baltusevičius raportuodamas žodžiui pareiškė, kad "Mano asmeninė veikla praktiškai buvo maža, dėl to, kad aš negavau jokių skundų ir neišliko jokių problemų. Bet aš pasiūniau mišri kortelės kuopų mirusių viršinių šeimos gavus sekretoriaus pranešimą apie jų mirimus; parašiau "Garso" straipsnį minint Susivienijimo 80 metų sukaktį. Aš telefonu pasitarčiau su sekretorium beveik kasdien investmenčių ir kitomis problemomis.

Dr. Valibus pasiūlė dvasios vado raportą priimt, V. Abromaitis parėmė. Pasiūlymas priimtas vienbalsiai.

Dvasios vadas prel. J. F. Baltusevičius užėmęs pirmininko vietą pakvietė raportuoti prezidentą L. Šimutį.

PIRMININKO PRANEŠIMAS

Palydėję savo organizacijos sukaktuvinius ir pradėję 81-sius metus, žvelgiame į jos ateitį. Kokia bus jos ateitis, pirmiausiai tai priklausys nuo pačių jos narių, nuo kuopų ir, žinoma, nuo centro valdybos narių.

Pradžioje Vykdomosios tarybos suvažiavime, 1966 m. spalio mėnesyje, planavome, kad kiek galima iškilmingiau užbaigti Lietuvių Katalikų Susivienijimo sukakties minėjimą, nutarėme savo planus perteikti kuopoms ir apskritims, norėdami, kad sukakties minėjimai atskirose vietovėse plačiai paskleistų lietuviško, katalikiško fraternalizmo idėją ir kad mūsų plačioji visuomenė pajustų reikalą susidomėti šią idėją atstovaujanti Lietuvių Katalikų Susivienijimu. Šiam tikslui buvo išleista sukaktuvinė "Garso" laida, kuri plačiai ir tikrai gerai pavaizdavo LKS praeitį, jos reikšmę lietuviams tiek dabartiniu laiku, tiek ateityje. Veik visi centro valdybos nariai tuo laidoje tarėme savo žodį. Redaktorius Matas Zujus ir jo sukvietė bendradarbiai taip pat įtikinančiai kalbėjo apie gyvą reikalą palaikyti ir auginti LKS. Sekr. V. T. Kvetkas savo gerais ir dažniais pranešimais kuopoms ir paskutinio seimo atstovams pateikė ne tik mūsų suvažiavimo paruoštus planus, bet davė platesnį paryškumą, kad kuopų veikėjai didesniu entuziazmu imtųsi darbuoti savo organizacijai.

Trumpai pranešdamas apie savo veiklą tarp pernykščio rudens valdybos suvažiavimo ir šio, kiek mano laikas, jėgos ir sugebėjimai leido, LKS reikalais rūpinasi ir jiems dirbau. Pirmoje eilėje bandžiau garsinti organizaciją gyvu žodžiu, raštu ir per radiją. Ryšium su sukakties minėjimu dienraščiui "Draugui" parašiau trejetą vedamųjų straipsnių bei editorialų. Parašiau savo žodį ir sukaktuvinei "Garso" laidai.

Ikalbėjau kalbą apie LKS į juostelę (tape), kurią išsiuntinėčiau dešimčiai lietuvių radijo valandų įvairiuose miestuose. Šiame darbe pataikino sekr. V. Kvetkas, parašydamas radijo valandų vedėjams laiškus ir išsiuntinėdamas jiems atlyginimą.

Dalyvaudamas keliolikiolį įvairių lietuvių sąjūdžių ir organizacijų bei kelių žymesnių veikėjų pagerbimo pobūviuose ir bankeuose, turėjau galimybę ir LKS vardą ir jo reikšmę pagarsinti. Pasakiau pagrindinę kalbą LKS Chicago apskrities surengtame sukakties minėjimo bankete 1966 m. gruodžio 11 d. L. Vycių salėje. Džiaugiamas, kad minėjimas sutraukė palyginti daug žmonių, nemažai ir jaunimo. Programą išpildė vien tik jaunimo meninės grupės. Minėjimo rengimui ir jo programai vadovavo apskrities pirmininkas dr. V. Simaitis.

"Garso" ateičiai planuoti komisija atlaikė pasitarimą 1966 m. spalio 27 d. Chicagoje. Dalyvavo sekr. V. Kvetkas, direktorius dr. V. Simaitis ir aš. Į pasitarimą buvo pakviestas kun. Petras Cinišas, MIC, kaip spaudos darbų ir reikalų ekspertas, buvęs dienraščio "Draugo" vyriausiasis administratorius ir mūsų organizacijos veiklus narys. Apatarus kai kurias smulkmenas — laikraščio formatą, pobūdį, dažnumą ir kainą, kun. Cinišas apsiėmė paruošti komisijai preliminarų projektą.

Ta pačia proga buvo aptarti vėjaus, sukakties minėjimo ir kiti aktualūs organizacijos reikalai. Su kun. Cinišku susitikau keletą kartų, kad pasitartų mūsų laikraščio reikalais. Prieš man išvažiuojant į šį suvažiavimą, kun. Cinišas man atvežė paruoštą projektą, kurį visa komisija turės peržiūrėti ir su savo rekomendacijomis pateikti jį šiam suvažiavimui.

Kartu su prel. J. Boll, V. Kvetkum ir dr. Simaitičiu dalyvavau Amerikos Lietuvių Tarybos metiniame suvažiavime 1966 m. spalio 29 d. Chicagoje. Alto vicepirmininku išrinktas dr. V. Simaitis, o išdo globėju V. Kvetkas. Ir šio suvažiavimo metu turėjome progos šnektelti LKS reikalais.

Tos pačios dienos vakare V. Kvetkaus iniciatyva buvo sukvietas, mano manymu, svarbus pasitarimas mūsų organizacijos reikalais. Pasitarime dalyvavo LKS žymūs nariai: vyskupas Vincas Brizgys, prel. J. Boll, prel. Ignas Albavičius, prel. J. Balckūnas, Antanas Rudis, Stasys Lušys, Kazys Kleiva. Dalyvavau ir aš. Visi šie nuosirdūs LKS nariai parodė gilaus susidomėjimo mūsų organizacijos ateitimi ir pritarė siūlomai idėjai kviesiti rajoninius kunigus ir pasauliečius lietuvių katalikų veikėjų pasitarimui, kuriuose būtų svarstoma LKS svarba ir jo ateities perspektyvos. Po šio pasitarimo mudu su Kvetkum pasikeitėme visa eile laišku ir net telefoniniais pasikalbėjimo, ieškant galimybių panašius pasitarimus organizuoti.

Mudu su direktorium dr. Simaitičiu dalyvavome Kazio ir Ma-

tildos Rubinų 50 metų sutuoktvių sukakties iškilmėse, kad centro valdybos varžų pagerbtų vieną seniausią ir tvarkingiausią bei pavyzdingiausią LKS (83-čios) kuopos sekretorių, tas pareigas jau einantį virš 50 metų.

Mirus ligametės LKS 163 kuopos sekretorės Marijonos Srupienės vyrui, taip pat savo laiku buvusiame kuopos sekretorium, dalyvavau šermyse, išreiškiau jai ir šeimai užuojautą ir užprašiau už velionies vėlę sv. Mišias. Taip pat ir 29 kuopos sekretorės vyrui mirus, buvau jo šermyse, išreiškiau užuojautą našlei Stasei Semėnienei ir šeimai ir sv. Mišias užprašiau.

Aleksandrui Alksniui, senam LKS nariui ir veikėjui, vadovavusiam mūsų organizacijos keliems metams, 80 metų amžiaus sukakties proga pasiūniau sveikinimus ir linkėjimus.

Baigiant šį savo pranešimą, noriu paminėti, kalbant apie Chicago ir jos apylinkes, kad vedamieji straipsniai ir reportažai dienraštyje "Drauge", Chicagos apskrities sukaktuvinius banketas, radijo kalba ir kiti apskrities ir kai kurių kuopų veiksmai visdėlio daug ką sudomino mūsų organizacija. Ne vienas man telefonavo klausiant informacijų apie LKS. Tokiems nurodžiau kuopų sekretorių adresus ir vardus. Kokios to buvo pasekmės, neteko patirti. Tikriausiai, kad menkos arba jokios, nes neturime organizatoriaus ar organizatorių, kurie tokiais atvejais būtų veikūs ir aktyvūs, kurie visą savo laiką aukotų narių prirašinėjimui, nes jau gyvename laikus, kad patys lietuvių savo iniciatyva nebeieško kuopų susirinkimų arba jų valdybų, kad prisirašytų. Kuopos taip pat pasidarė nebeveiklios šiuo požiūriu. Kodėl? Jau seniai ieškome atsakymo šiam klausimui, tačiau jo vis dar nesurandame.

Vienu žodžiu, kai kuriose vietose sukaktuviniai metais LKS šiaip taip pajėgėme išgarsinti, tačiau nepajėgėme tą išgarsinti panaudoti organizacijos augimui. Tai primenu, manydamas, kad šis klausimas ir bus pats svarbiausias šio suvažiavimo darbotvarkėje.

Leonardas Šimutis, pirmininkas

Pr. Katilius pasiūlė prezidento raportą priimt, dr. Simaitis parėmė. Pasiūlymas priimtas vienbalsiai.

Prez. L. Šimutis užėmęs pirmininkaujančio vietą pakvietė raportuoti sekretorių.

Sekretorius V. T. Kvetkus perskaitė šešių paskutinių mėnesių susivienijimo reikalų apžvalgą. Su visais Direktorių Tarybos nariais peržvelgė 1966 metų raportą paduotas lenteles ir pavaizdavimus. Sekretorius aiškino įvairius metinio raportu punktus, kitiems irgi išsireiškiant.

SEKRETORIAUS RAPORTAS

1967 m. vasario 16 d.

Didžiai Gerb. Tarybos nariai:

Siuose Susivienijimo reikalais komentaruose tik trumpai bus kalbama apie pranešimus pasiūstus jums nuo pereinamo susirinkimo. Tie pranešimai informavo jus apie centro įstaigos planavimus ir kontaktus su kuopomis.

Jums taipgi reguliariai buvo siunčiami mėnesiniai raportai apie pajamas ir išlaidas, tadgi, išrodo, kad jūs esate gan pilnai susipažinę su Susivienijimo operacijomis už pereinamus mėnesius.

Vienok vis buvo praktikuojama paruošti jums bendrą raportą už kiekvienų mėnesių periodą pajamų ir išlaidų reikalais pusmetiniams ir metiniams Direktorių tarybos susirinkimams. Vienok bendras raportas už 1966 metų antrąjį pusę šiam susirinkimui neparuoštas, betgi darbo daviniai (lapai) buvo įteikti išdo globėjams padėti jiems peržiūrėti knygas. Tad prieita išvados, kad nebūtų prasmės atlikti ekstra reprodukciją paruošti jums kopijas, kadangi jūs gausite apraudo departamentų paruošto metinio raportu kopijas.

Metinis raportas apima ne tik finansus, bet ir kiekvieną Susivienijimo operacijų fazę. Jis yra paruoštas iš centro įstaigos apyskaitų knygų (ledgerių) viešojo užtvirtinto sąskaitininko (certified Public Accountant) ir organizacijos aktuaro. Jums turint kopijas aš pasistengsiu pervesi per daugelį raportu puslapių, lentelių ir pavaizdavimų. Bet dėl šių komentaru, kurie yra protokolu dalim ir skelbiami oficialiniame organe, išrodo, patartina paduoti skaitlines, kurios parodytų aktualią Susivienijimo padėtį. Iš šios trumpos apžvalgos pajamų, išmokėtų beneficijų, mirtingumo, narystės, uždribtų palūkanų ir įvertinimo, palyginus visa su pereinamų metų stoviu nariai sužinos daugiau, negu iš daugybės skaitmenų, kaip kad įprastai paduodama šešių mėnesių bendram pajamų ir išlaidų raportu.

Pajamų ir išlaidų santrauka - summary

	Life Ins.	Acc. & Health	Miscel.	Totals
Income: 1965	176,851.16	9,622.00	169.66	186,642.82
1966	183,608.18	9,993.40		193,783.58

	Post. Ben.	Ret. Ben.	Surv. Ben.	Dis. Ben.	Totals
1965	106,517.00	44,594.00	13,388.31	12,754.43	177,253.74
1966	109,288.00	16,357.00	14,361.64	12,622.85	152,629.49

	Expenses Income	Expenses Disbursement	Gain from Operations
1965	47,555.99	55,580.82	65,702.72
1966	63,677.33	63,370.97	47,367.88

TOTAL ADMITTED ASSETS	
Year End 1965	\$2,892,170.49
Year End 1966	2,871,354.79
Increase in admitted assets	\$ 20,315.70

The gain shown is less than usual, but a dividend amount to \$40,993.82 was paid in 1966. Otherwise the gain would have been over \$61,000.00.

DIEVAS SU MUMIS

MĄZIESIEMS KATEKIZMAS

Anglų ir lietuvių kalbose

Anglų kalba parašė kun. Richard Felix, O.S.B. Lietuvių kalbon išvertė kun. dr. A. Deksnis. Išleido Sv. Kazimiero Seserys. 73 pusl., pavaikaluotas. Kaina 30 egzempliorius.

Užsiskaitant kreipkitės į "GARSO" ADMINISTRACIJĄ
P. O. Box 32 (71-73 S. Washington St.), Wilkes-Barre, Pa. 18703

Mortality Record		Expenses	
1965	161,197.38	1965	659,014.06
1966	163,608.46	1966	665,271.96

Primintina, kad 1966 m. buvo išmokėtas nariams dividendas bendroje \$41,000.00 sumoje, vis dėlto perviršis padidėjo

Narystės judėjimas

1965 m. certifikatai galėję 7087
1966 m. certifikatai galėję 6821.

Sumažėjimas 266

1965 m. apmokėto ir pratęsto termino (Paid up and Extended Term) certifikatų 818, 1966 m. — 839.

Pelnas iš operacijų, palūkanų ir perviršis sukelia gerą jausmą, vienok besitęsiantis narystės mažėjimas tokio pastatkinimo nesukelia.

Narystės kritimas rišasi su pajamų mažėjimu. Ši kryptis buvo žinoma per kiek laiko ir buvo nurodoma daugely anksčiau raportų. Kai kurie direktoriai tam netikėjo arba nemanė, kad tai buvo rimtas dalykas.

Pranešimai siūsti jums nuo pereinamo susirinkimo parodė susirūpinimą sukeltą centro įstaigoje. Kadangi 1966 metais buvo 80 metų sukakties vėjus ir buvo seiminiai metai, o tik 57 naujos aplikacijos buvo priimtos narystėn. 27 nauji nariai arba pusė visų įrašytų narių buvo įrašyta Pensylvanijoje.

1967 metų narystės vėjus

1967 metų naujų narių vėjus buvo paskelbtas Direktorių tarybos vardu pranešime datuotam 1967 metais vasario 4-tą. Apytikriai 300 laišku buvo išsiūsta kuopų pirmininkams, sekretoriams ir pereinamo atstovams-atstovams. Pranešimas buvo anglų ir lietuvių kalbomis. Kai kurie sekretoriai nemoka lietuviškai, kiti nemoka angliskai.

Direktorių tarybos nariai irgi gavo po kopiją ir jūs gal būt pastebėjote, kad buvo kviečiami savanoriai registruoti centro įstaigoje vėjais talkai. Gal būt jūs vėl būsite nustebinti išgirde, kad tik šie savanoriai užsiregistrovo darbai: Antanas Vainius — 135 kp. sekretorius, Brooklyn, N.Y., atsiliepė ypatingai praktišku būdu: jis prisuntė dvi naujas aplikacijas po tūkstantį dolerių kiekvieną. Mes giliai jam dėkingi. Pranas Keblinskas — 141 kp. sekretorius, Brockton, Mass., savanoriai užsiregistrovo darbai. Elzb. Veturienė — 91 kp. sekr. Waterbury, Conn., pareikalavo aplikacinių blankų; Antanas Kvietkus — 80 kp. pirmininkas, Eynon, Pa., atsilankė centro įstaigoje ir pasiėmė aplikacinių blankų.

Iš gautų raportų pasirodė, kad būta daug puikių programų atžymint Susivienijimo įsteigimo 80 metų sukaktį. Eilė radijo stočių perdavė prezidento L. Simučio atitinkamą kalbą. Prel. J.F. Boll, dr. Simaitis, L. Šimutis, Pranas Katilius, dr. A.J. Valibus ir kiti parašė puikių straipsnių oficialiam organui "Garso". Bet Susivienijimui reikalingi nauji nariai. Tas vis sukelia klausimą — kaip naujų narių gauti? Publikacija ir pranešimai iš centro įstaigos neduoda naujo biznio. Apeliavimai paprastai nuokreipiama i kuopų viršiniųus, ypatingai i sekretorius, dėl kooperacijos. Po pereinamo seimo pranešimai buvo siunčiami seimo delegatams. Kai kurie seime buvo labai garsūs ir labai užsitikrinę išsireiškiant kaip naujo biznio gauti. Jie dar to neįrodė ir neįpridėjo gelbstančios rankos.

Atsižūrint aplinkybių — ką jūs galėtumėt rekomenduoti kaip priemonę? Bile sugestijos progreso reikalui bus įvertintos. Kas nors yra netvarkoj. Aišku, kad viena iš svarbiausių priežasčių yra stoka susidomėjimo, kooperacijos ir stoka pasididžiavimo, kaip aš manau, nors ir maža, bet puikia organizacija.

Komitetai.

Keli komitetai buvo išrinkti pereinam tarybos susirinkime su tikslu pagyventi ir sukelti daugiau veiklos naujų narių įrašymui. Apie išrinkimus ir paskyrimus jums buvo pranešta memorandume datuotam 1966 lapkričio 10 d. Pirmą negu raportuoti apie komitetų paskyrimus, verta pranešti, kad daktaras kvotėjas A. J. Valibus padarė daug vizitų centro įstaigai. Tikslas buvo pasitarti svarbiais reikalais. Jo kooperacija yra įvertinama. Daug reikalavimų buvo išspręsta narių ir Susivienijimo naudai. Kai kurie iš narių buvo paskutinių dienų sąrašė turinčių teisę gauti maksimum beneficijas.

Amerikos Lietuvių Taryba

Metinis tarybos susirinkimas įvyko 1966 metais spalio 29 d. Chicagoje. Susivienijimo atstovavo prel. J. F. Baltusevičius, prez. L. Šimutis ir dr. V. Simaitis. Aš susirinkime atstovavau Katalikų Federacijai. Kaip Alt išdo globėjo, mano pareiga buvo patikrinti knygas ir išduoti susirinkimui raportą.

"Garso" komitetas

Komitetą sudaro prez. L. Šimutis, direktorius Simaitis ir sekr. Kvetkas. Komitetas susirinko Chicagoje ALT metinio susirinkimo proga. Į susirinkimą buvo pakviestas kun. Petras Cinišas. Jūs buvote painformuoti apie tą susirinkimą tiesioginiu raportu. Daugiau apie šį reikalą bus šiame susirinkime.

Pasitarimas su kunigais

Būnant Chicagoje mes pasinaudojome proga pasitarti su įžymiais dvasišiais. Jūs apie tai taipgi buvote painformuoti. Aš atlikau nemažai darbo pasirušiuoti kitiems susirinkimams, kurie dėl įvairių priežasčių neįvyko. Aš turėjau daug susirašinėjimų su prez. Simučiu šiuo reikalu. Daugiau šiuo reikalu bus vėliau.

Pakeitimas vardo, dividendas, kitos problemos.

Šį komitetą sudaro dvasios vadas prel. J. F. Baltusevičius, viceprez. adv. Mack ir sekretorius Kvetkas. New Yorke buvo atlaikyta konferencija su aktuaro George Schaumann atstovavusiu the Miles M. Dawson and Son firmą. Prel. Baltusevičius negalėjo dalyvauti.

Konferencija nusitęsė kelias valandas. Svarbiausias diskusijų reikalas buvo dividendų klausimas. Kiti diskusuoti reikalai — pakeitimas organizacijos vardo, kas pareikalavo pakeitimų dabartinių certifikatų sąlygų, privilegijų ir apribojimų. Taipgi galimybės priimti vieną fondą Susivienijimo vedimui ir su tuo surištoms galimos problemos.

Aš noriu pasveikinti adv. Mack dėl jo gero susipažinimo su diskusuojamais klausimais ir pareikšti mano dėkingumą suteikus man tokią pagelbą. Jis palengvino mano našą ir nereikėjo prakitauti vienam.

(Bus daugiau)

Svetlana Stalinaitė JAV-tybėse

Svetlana Stalinaitė

New York. Balandžio 21 iš Sveicarijos atskrido buvusio direktoriaus dukte Svetlana Stalinaitė. Spaudos atstovų kvociama ji pareiškusi, kad sovietijai apledo užsivylusi komunizmu atėmusiu asmens, religijos ir kitas laisves. JAV ketina išleisti savo pergyvenimų ir atsiminimų knygą.

R. Tamelis buvęs populiariausias

Sovietinė boksininkų rinktinė balandžio pradžioje Australijos sostinėje Canberroje boksavo si su Australijos provincijų ir visos Australijos boksininkų rinktinėmis. Tarp rinktinėje buvusių devynių rusų (kurių tarpe vienas iš Vilniaus) dešimtas buvo Ričardas Tamulis.

Vilniškio Sporto korespondentas rašė, kad Tamulis buvęs populiariausias. Kaip ir visada, būdamas pažymėtas tuo pačiu rusiškui "CCCP" ženklui, Tamulis ir vėl įpyne daugiausia "lauro lapų" ir rusams tekusius laimėjimų vainikus.

Speck pasmerkta mirties bausme

Peoria, Ill. Balandžio 15 jury po trumpo pasitarimo vienbalsiai pripažino Richard Speck pirmos rūšies žmogžudžiu ir rekomendavo mirties bausmę.

Pereitų metų liepos 14 d. R. Speck Chicagoje įsiveržė į slaugių patalpas ir aštuonias slauges nududė brutaliausiai būdu. Vienintelė išlikusi gyva filipinietė slaugė Corazon Amurao, kuri skerdynės laiku buvo pasislėpusi po lova, teisme buvo svarbiausia liudininkė. Ji papasakojo tos pasibaistėtos skerdynės eigą ir kaip ji išliko gyva.

Beje, Specko advokatas gynejas Getty apeliavo, kad teismas bylą persvarstyti.

"Kunigas Antanas Milukas"

Jo gyvenimas ir darbai

Parašė Vladas Mingėla. Išleista kun. A. Miluko monografijai leisti komiteto.

Knyga turi 384 puslapius, gausiai pajavairinta nuotraukomis turinčiomis ryšio su kun. A. Miluko gyvenimu ir jo veikla. Velionis yra buvęs LRKSA išdo globėju ir du terminus (1907-1908 m.), dvasios vadu. Daug nusipelnęs lietuvių visuomenėi ir tautai kaip rašytojas, kronikierius, laikraščiu ir knygų leidėjas, kovotojas už lietuvių tautos teises, už jos laisvę ir nepriklausomybę.

Knygos kaina 7 doleriai.

Galima gauti "Garso" administracijoj, P.O. Box 32 (71-73 So. Washington str.), Wilkes-Barre, Pa. 18703

English Section

RESURGING RUSSIAN "MESSIANISM" AND THE BALTIC STATES

(Editorial)

Soviet Russia today is undergoing a revival of a spirit of kinship with the old Russia of the tsars. Interest in things pre-revolutionary, from icons to Dostoyevski, is at a peak.

This growing feeling of identity is reinforced by the Russo-Chinese conflict. Mao Tse-Tung and his followers have been repeatedly compared with the Mongol khans who once held sway over Russia. Inspired by this historical parallel, the young Russian poet Andrei Voznesensky has evoked in his most recent poem (*Literaturnaya Rossiya*, March 24, 1967) the image of a Russia as "the savior" of Europe against the hordes of barbarians — "always Russia, again Russia, eternally Russia."

There are several flaws in this image of Russia as a "Messianic savior." The main of these flaws is the continued Russian occupation and exploitation of Estonia, Latvia and Lithuania. How can one speak of Russia's Messianic and "protective" qualities, when the Soviet Russians have perpetrated crimes of genocide against the Baltic people? How can Voznesensky's image of Russia as defender of European cultural values, a protector of Shakespeare and Stravinsky, be reconciled with Russian cultural genocide in the Baltic States—distortion of the Baltic national histories, imposition of Russian values, enforced glorification of all things Russian? How can the Balts accept the Russians as saviors of Europe, when Russia's actions in the Baltic States mirror those of Batus and Kuchums, the Tartar conquerors of Russia. Forcible colonizers and ruthless exploiters cannot be seen as saviors by any stretch of imagination.

Mr. Voznesensky is a very talented poet, a man who has tried to be a decent human being in a totalitarian state and we trust, a genuine patriot. Therefore he must have come to terms with the questions asked here. And that is why Americans who believe in freedom, justice, and human rights to all individuals and nations must put these questions to Mr. Voznesensky when he arrives on his coast to coast poetry reading tour of U.S. universities and colleges.

We particularly appeal to students, of Baltic descent or sympathetic to the Baltic cause, in colleges of Mr. Voznesensky's itinerary to reprint this editorial in full or in part in their school newspapers or in leaflet form as well as to make it certain that Mr. Voznesensky is reminded of the Baltic question. We also invite the newspapers of the cities on the

Russian poet's route to make use of our editorial.

Some will say, of course, that such questions might tend to "embarrass" Mr. Voznesensky. This may be true, but the decades of Soviet occupation have been more than "embarrassing" to the six million Lithuanians, Latvians and Estonians. Mr. Voznesensky is a sincere truth-seeker in his poems. Therefore, may truth be voiced.

Those who might feel that such questions may impede American Russian understanding, should remember that respectful candor is the best means of promoting friendship between peoples. **Ella**

Tragic Loss of Life

The tragic headlines which announce the loss of American lives in Viet Nam make us constantly aware of the senselessness of war. The only consolation — if, indeed, there is any consolation — is that this fight in a far away land is being waged in the name of freedom and decency.

This fails to alter the fact that our highway casualty list is tragic. Perhaps even more than our losses in Viet Nam.

In Viet Nam the losses are suffered in the name of a worthy cause. On our highways the atrocities are committed for the worst possible cause. Such causes as "Get there before the other guy" ... and "Hurry up and wait" ... and "I'll take my share of the road anyway."

In 1965 48,500 men, women, and children were killed on the nation's roadways. That represents approximately the entire population of a city such as Coral Gables, Fla. ... or Beverly Hills, Calif. ... or Hoboken, N. J. ... or Fargo, N.D.

These are the headlines dealing with the loss of life on U. S. highways.

Yet when we talk about highway safety, we can almost sense the curtain of callousness being drawn down — an invisible barrier between the printed page and the thinking mind.

Doesn't that merit your attention for a few moments?

In 1965 4,100,000 persons were hurt in traffic accidents. That represents nearly half the population of New York City.

Doesn't that make you stop and think?

How can our citizens be convinced that they should stop murdering themselves on the highways?

Printed articles do not really provide the solution.

But you do. We all do — as good citizens.

Every time we get behind the wheel.

"WAS IT SUDDEN?"

"The driver who breaks every rule of the road may very well reap just about what he sowed."

This message is contained in The Travelers Insurance Companies annual highway accident booklet, which reports 52,500 deaths and 4,400,000 injuries last year. Statistics in the booklet were compiled from reports by state motor vehicle departments.

Excessive speed is blamed for more than 41 percent of the highway deaths in 1966. It is the largest single factor in all fatal accidents resulting from driver error.

Other major factors involving actions of drivers resulting in deaths and injuries include driving on the wrong side of the road, reckless driving and not having the right-of-way.

Drivers in 1966 were blamed for more than 80 percent of all fatal accidents while pedestrians, or a combination of pedestrian and driver, were found at fault in the remaining 20 percent.

Good weather is no safeguard against traffic accidents. A report by the Travelers Insurance Companies points out that 80 percent of the 52,500 traffic deaths in 1966 occurred in clear, dry weather.

Drivers under 25 years of age continue to compile the worst traffic records of any age group, according to a report from The Travelers Insurance Companies. Young drivers were involved in almost 32 percent of highway deaths last year.

To help prevent accidents, a Travelers spokesman suggests that drivers update driving skills by taking a driver refresher course; practice 'defensive driving'; limit driving when tired; adjust speed to highway, weather, traffic and other conditions; and don't drive while under the influence of alcohol.

He also urged motorists to support better law enforcement, highway improvement, and improved driver licensing.

Excerpts from a "Community Mass" for choir and organ by Rev. Bruno Markaitis, S.J., were given in New York in February, with the composer conducting. The "Community Mass" is an interesting contribution to modern Catholic sacred music.

Contentment

The secret of serenity seems to have been largely lost by our modern world. Not many of us can say with Paul, "I have learned, in whatsoever state I am, therewith to be content". Instead, we are tense, frustrated, impatient, restless. Some of us find it impossible to be serene in the face of the everyday routine. As Jesus said of Martha, the sister of Mary, we are "troubled about many things." Others of us do very well in the daily routine, but we panic when confronted with a crisis. The storms of trouble which threaten to break up our lives upon the rocks of adversity are just too much for us!

One of the first secrets of serenity is that it is built, not upon self-confidence, but upon self-surrender. Jesus gave the formula, "whoever would seek to save his own life shall lose it; but whoever shall lose his life for my sake shall find it." Self-centeredness and serenity are implacable enemies; selflessness and serenity are natural partners.

Paul was serene because he knew from experience that his faith made available the resources with which to overcome. Hence he most realistically described Christians of serene spirit when he said, "We are afflicted in every way, but not crushed; perplexed, but not driven to despair; persecuted, but not forsaken; struck down, but not destroyed."
—Frank L. Rearick.

MESKIUOKAS RUDNOSIUOKAS
Grazūs Vytis Nemunio eilėraščiai ir patrauklios V. S. Stanikaitės iliustracijos vaikams ir jaunimui. Išspausdinta geram popieriui. Trečioji laida. Išleista "Lietuvių Dienų" leidyklos 1966 m.
Kaina \$3.00.

Galima įsigyti "Garso" administracijoje: P. O. Box 32 (71-73 So. Washington str.), Wilkes Barre, Pa. 18703.

Meeting of Supreme Council of the Knights of Lithuania

NEWARK, N. J.

The Supreme Council of the Knights of Lithuania gathered in this city on Saturday, April 15th.

Conclave was called to order by president Alexander Wesey and opened with a prayer by Rt. Rev. Monsignor Jonas Balckūnas of Maspeth, N.Y. Meeting was held at the Robert Treat Hotel.

Report of previous conclave held in this city in January was accepted.

Besides the above named the following were also on hand: Vice presidents Miss Mary Stonis, of East Orange, N. J., and Longinas Svelnis of Boston, Mass.; Secretaries Mrs. Josephine Zukas of Port Washington, N.Y., and Miss Helen Zimmer of Chicago, Ill.; Miss Phyllis Grendal, former Vytis editor and honorary member of Boston, Mass.; Mrs. Rita Pinkus, Mrs. Mary Jankowski and Joseph Drumstas all of Worcester, Mass.; the Misses Dorothy and Virginia Dutkus of Maywood, N.J., Kazys Sipaila, president of Newark Council 29; honorary member and past president Anthony J. Mažeika, Sr., of Brooklyn, N.Y., and your columnist.

Written as well as oral reports were given by officers and committee chairman.

Much time was spent in dealing with honorary membership in the organization. Another topic on the agenda was the constitution of the Knights of Lithuania, to have item looked into with the idea to have certain revisions made re said constitution.

Another item discussed was to look at several resolutions of past conventions of organization.

Also up for discussion was the coming 50th Anniversary of Lithuanian Independence Day February 16th, 1968. Various ways and means were gone over concerning this event.

L. W. Kapochus Asst. Professor

New Jersey's Cumberland College announced the appointment of a Larksville Pa., native as assistant professor.

He is Leonard W. Kapochus, son of John S. and the late Dorothy Petrauskas Kapochus of 65 Barney St., Larksville, Pa.

A graduate of Bloomsburg State College, where he received his BS degree, he holds a master's degree in education from St. Lawrence University and has done graduate work at Syracuse University, State University of New York at Albany, Siena College, University of Tennessee and Teachers College of Columbia University.

Prior to his new appointment, he taught at junior-senior high school and business college level in New York and New Jersey.

He and wife, the former Marilyn A. Eley of Plymouth Twp., and their four sons will take up residence in Southern New Jersey.

The Soviet pavilion at Montreal's EXPO '67 will feature many items of Lithuanian folk art — a macabre case of a thief exhibiting stolen goods.

Dr. Juozas R. Vaisnys was appointed Associate Professor of Applied Sciences at Yale University.

Chicago. "Drago" pranešimu, balandžio 21 d. auroso Oak Lawn apylinkėse žuvo šie lietuviai: Albertas Kristiūnas, Edvardas Lipskis, Albertas J. Semaitis-Zemaitis ir Miss Carole Jučius.

Lietuvių kalbos vadovas

"Introduction to Modern LITHUANIAN"

Tai didelė ir plati lietuvių-anglų kalbos gramatika paruošta kalbininkų Leonardo Dambriūno, Antano Klimo ir William R. Schmalstieg.

472 puslapiai, 9x6 formato, iliustruota V. Augustino nuotraukomis.

Surinko ir spaudė Pranciškonių spaustuvių, Brooklyn, N.Y. Išleista preloato J. A. Karaliaus išdomis.

Gramatika tinka norintiems geriau išmokti lietuviškai ir angliškai. 40 pamokų su pratimais; platus žodynas. Vertimams, pasikalbėjimams ir pasiskaitymams pateikti rinkinių lietuvių rašytojų, poetų ir liaudies kūriniai.

Knyga įregistruota JAV-tybių Kongreso Knygyno kataloge — Nr. 66-27627.
Kaina \$7.00.

Galima įsigyti "Garso" administracijoje, P. O. Box 32 (71-73 So. Washington str.) Wilkes Barre, Pa. 18703.

INFORMACIJOS SEMINARAS

Chicago. — Amerikiečiai profesionalai informacijos sklaidimo srityje (experts in public relations) praves informacijos seminarą (Seminar in publicity and Public Relations) Lietuvių Informacijos Centro organizatoriams ir visiems lietuviams, kurie šiuo klausimu domisi, praneša Tėv. Gintautas Sabataitis, S.J.

Šis seminaras įvyks Jaunimo Centre, 5620 S. Claremont Av., didžiojoje salėje, gegužio 13 ir 14 dienomis (šeštadienį ir sekmadienį) nuo 2 iki 5 val. po pietų.

Tad visi tie, kuriems šis reikalas labai rūpi ir kurie nori pradėti pasirošti šioje srityje, yra kviečiami į šį darbo seminarą. Visos organizacijos yra kviečiamos atsiųsti savo atstovus.

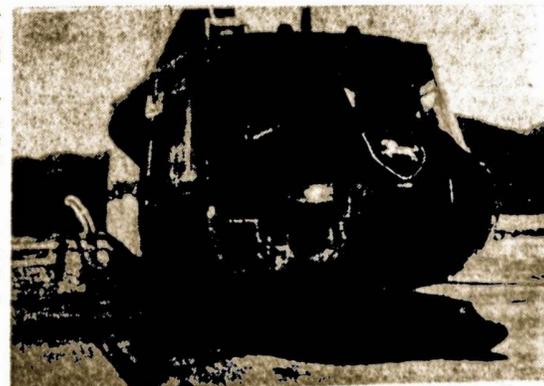
*

Madame "Lili" Bollinger, direktorė to paties vardo šampnų fabriko buvusi paklausta, ar ji pati geria šampana?

— O, aš geriu tik tuomet, kada man liūdna, žinoma — ir kada linksma. Be to, kai kas nors pakviečia išgerti. Taip pat — išgeriu kai esu soti — privalgiusi, arba — kai perdaug išalkusi.

Siaip gi — niekad aš to gėrimo neragauju, nebent, kai esu ištroškusi — paaikšino madame Bollinger...

Lietuviai ir Lietuvos Vytis Vietname

Daug lietuvių atliko ar atlieka savo pareigą Vietname. Apie vieną iš jų, apie Algį Reivitį, parašė "Vytis" balandžio nr. Jis iš Middle Village, N.Y. tarvo aviacijoje Vietname. Iš jo laiško J. Stukui matyti, kaip jis prašė ir gavo leidimą prie savo helikopterio pritaistyti Lietuvos Vyti (žūr. paveikslą). Tai — rašė jis — vienintelis lėktuvas su svietimos valstybės ženklu. Tą ženklą jam leista pasiimti išėinant iš tarnybos, kuri turėjo baigtis kovo 15.

ISIGYKITE L R K S A ISTORIJA!

Kiekvienas sąmoningas lietuvis, kuriam rūpi susipažinti su mūsų pirmųjų ateivių vargais ir rūpesčiais, su pirmųjų draugijų, organizacijų ir parapijų steigimu, su mūsų Susivienijimo praečia, darbais ir nuopelnais religinėje, fraternalinėje, tautinėje ir kultūrinėje srityse, turėtų įsigyti

dr. Antano Kušo parašyta

LIET. ROMOS KATALIKŲ SUSIVIENIJIMO ISTORIJA

Kaina \$3.00

Užsiskaitant kreipkitės į

F. O. Box 32 (71-73 S. Washington St.), Wilkes-Barre, Pa. 18703

Aktorius B. Lukošius nuo 1968 metų pabaigos vadovaujamas lietuvių teatro Vilniuje pagaliau gaus nuolatinę patalpą. Ligšiol tas teatras veikė "žigoniskai", nuolat keliaudamas per vaikų darželius, mokyklas, įmones, arba rengdamas spektaklius savo repetitijų patalpoje, kur tik 50 vietų. Dabar turės 250 vietų salę.

Chicago. Balandžio 21 didžiulės audros nusiaubė šiaurinės Illinois valstybės apylinkes. Žuvo virš 50 gyventojų, virš tūkstantio sūžusių. Materialiniai nuostoliai irgi labai dideli.

DRAUSKITES LIET. KATALIKŲ SUSIVIENIJIME

Turėsit saugią apdraudą ir būsit lietuvių organizuoto gyvenimo ir veiklos dalyviais

Apsidraudimas yra reikalingas visiems, o ypatingai šeimų globėjams.

Katalikų Susivienijimas yra tvirta, saugi valdžios prižiūrima fraternalinė organizacija.

Susivienijimo turai siekia artis trijų milijonų dolerių, jis turi moderniškas sutvarkytas apdraudas planus pilnamečiams ir jaunamečiams. Į jaunamečių klases galima įrašyti nuo gimimo dienos iki 15-kos metų amžiaus, o į pilnamečių klases galima įrašyti nuo 16 metų ir aukščiau.

Susivienijimas taipgi turi ke turias Pašalpos skyriaus klases.

Kiekvieną mėnesį Susivienijimas mirusių narių pašalpgavimams ir sužeidimų bei ligų ištiktimi savo nariams išmoka ke lioliką tūkstančių dolerių, o iš tisių metų laikotarpį išmoka apie du šimtus tūkstančių. Neš damas materialinę pagalbą savo nariams ir pašalpgavimams, Susivienijimas nuo pat savo įsteigimo uoliai rūpinosi ir rūpinasi mūsų religiniais, tautiniais ir kultūriniais reikalais.

Saugi apdrauda ir gera protekcija

Priklausydami į Susivienijimą užsitikrina sau, savo šeimoms ir kitiems artimiesiems gerą protekciją ir investicijas. Pavyzdin, daugelis narių į mokėję Pašalpos skyriun dešetis dolerių — ligų arba sužeidimų atvejais atsiima šimtais, o daugeliui įmokėjus apdraudos klases dešetis dolerių mirties atvejais jų artimieji atsiima šimtais arba tūkstančiais dolerių. Štai dėl ko sąmoningi žmonės stengiasi apsidrausti patys ir apdrausti savo šeimas. Juk nei vienas nežinome kada besirdė liga arba mirtis gali užklupti. Vienus nelaimės ištin ka — dirbtuvėse, kasyklose, namuose, epidemijų, gaisrų, potvynių ir kitokių katastrofų pavaldė, o daugiausia žūsta ant lygių kelių ir gatvėse automobilių nelaimėse. Bendrai, virš dešimtis milijonų šios šalies žmonių metų laikotarpyje žūsta arba nukentė mažu ir dideliu sužalojimais.

Kaip fraternalinė organizacija, Katalikų Susivienijimas remia pačių narių ir organizatorių talka. Už įrašymą naujų narių skiriami komisiškai ir kiekvienam nariui turti teisės komisiškai gauti.

Išdėmėtini patarimai

Išrašant kiekvienas aplikantas turi išpildyti centro paruoštą aplikaciją, atsakant į paduotus klausimus.

Kiekvienas narys pasirenka sau pašalpgavį arba pašalpgavius, kurie turi būti giminingo kraujo.

Kiekvieno nario apdrauda įeina galėn, kai tik centras gautina pirmuosius įmokėjimus ir įregistruoja centro įstaigos rekorduose.

Lietuviai katalikai turėtų statyti Katalikų Susivienijimą pirmoje vietoje, kadangi jis teikia ne tik priėmiamais mokesčiais saugią apdraudą, bet tuo pačiu laiku rūpinasi ir remia mūsų tautos aktualius reikalus.

Dėl platesnių informacijų ir išrašymo kreipkitės į jūsų kolonijoj gyvuojančios kuopos finansų sekretorių, o jeigu jūsų kolonijoj kuopos nėra — kreipkitės tiesiog į centrą: Lithuanian R. C. Alliance, 71-73 So. Washington str. (P. O. Box 32), Wilkes Barre, Pa. 18703.

PUSMETINIS LRKSA 5-tosios APSKRITIES SUSIRINKIMAS

Susirinkimas įvyko sekmadienį, balandžio 30, Susivienijimo centro įstaigos patalpose, Wilkes Barre, Pa.

Pirmininkas Adolfas Norvaiša susirinkimą atidarė 2:45 P. M.

Maldą sukalbėjo Stasys Zemaitys.

Mandatų komisijon išrinktos Elena Karašauskienė ir Ona Česnulevičiūtė.

Sekretorė Elena Mensiskaitė perskaitė metinio susirinkimo protokolą. P. Kantakevičius pasiūlė protokolą priimti kaip skaitytas, V. Paulauskas parėmė. Priimtas vienbalsiai.

Mandatų komisijos raportas.

Dalyvauja šių kuopų atstovai: 1 kuopos, Kingston — Vytautas Paulauskas ir Danutė Paulauskienė; 6 kp., Plymouth — Elena Karašauskienė; 17 kp. Wilkes Barre — Vincas T. Kvetkas; 30 kp., Scranton — P. Kantakevičius ir Klementina Zemaitienė; 46 kp., Sugar Notch-Sallamona Bekampas; 212 kp., Plains — Marijona Kozerskienė ir Jonas Kozerskis; apskrities valdybos nariai — pirmininkas A. Norvaiša, vicepirmininkas St. Zemaitys, sekretorė E. Mensiskaitė, izdininkė Veronika Radzevičiūtė, izdo globėja Ona Česnulevičiūtė, korespondentas, redaktorius Matas Zujus; svečio teisėmis dalyvavo Bronis Agurkis.

Izdininkė V. Radzevičiūtė išdavė finansinį raportą iš kurio paaiškėjo, kad šio susirinkimo dieną apskrities izde yra \$665.02; izdininkė taipgi pranešė, kad prie apskrities priklauso dešimtis duokles užsimokėjusių kuopų. Izdininkės raportas priimtas vienbalsiai.

Metinio izvažiavimo reikalai

Pirmininkas A. Norvaiša raportavo apie metinį izvažiavimą, kurs įvyks sekmadienį, gegužio 28 d., Sans Souci parke. Izvažiavimo reikalais išsireiškė P. Kantakevičius, V. Paulauskas, M. Zujus, V. Radzevičiūtė, S. Zemaitys. Seimininkas izrinkti Petras J. Karašauskas, W. Liutkauskas ir Ona Česnulevičiūtė.

Presos komisijon izrinkti S. Bekampas, Matas Zujus ir P. Kantakevičius.

Nutarta prašyti parapijų klebonų, kad jie izvažiavimą paskelbtų parapijų biuleteniuose arba iz sakyklų.

Sekr. E. Mensiskaitė perskaitė Pensylvanijos gubernatoriaus Reymond P. Shafer proklamaciją isleistą Vasario 16-tos dienos proga. P. Kantakevičius pasiūlė pareikšti Vasario 16 minėjimo komitetui padėką už šaunų parengimą per radiją, M. Kozerskienė parėmė. Priimta vienbalsiai.

Pranešimai ir jų svarstymai

Susiv.sekr. V. T. Kvetkas padarė pranešimą apie Susivienijimo padėtį, plačiau paliesdamas narystės ir finansinį stovį. Dėl pranešimo išsireiškė V. Paulauskas, M. Zujus, P. Kantakevičius, S. Zemaitys, M. Kozerskienė, V. Radzevičiūtė, K. Zemaitienė ir J. Kozerskis. P. Kantakevičiui pasiūlus, M. Kozerskienei parėmus, užgirtas sekret. V. T. Kvetkaus raginimas stengtis įrašyti kuodaugiausia naujų narių. Esant reikalui, nutarta patarta kreiptis į rajoninį organizatorių Praną Katilių dėl talkos.

Sekr. V. T. Kvetkui ir M. Zujui paaiškinus apie Didžiosios Britanijos nuolaidas sovietams pripažįstant teises į Pabalčio valstybių pinigų padėtus Anglijos valstybiniam banke, nutarta apskrities vardu pareikšti Anglijos vyriausybei protestą.

P. Kantakevičiui sukalbėjus maldą, pirmininkas susirinkimą uždarė 5:10 P.M.

Vaišės

Susirinkimui užsibaigus, čia pat centro įstaigos patalpose buvo surengta vakariene susirinkimo dalyvių pagerbimui. Visi maloniai praleido laiką. Seimininkavo sek. E. Mensiskaitė, Veronika Radzevičiūtė, A. Norvaiša, padedant Elenai Karašauskienei ir O. Česnulevičiutei.

Balandžio 21 d. iz Lietuvos į Taškentą vėl išsiūsta dar viena statybinių grupė. Šiai rinkitinei teks atlikti Taškente baigiamųjų pastatų apdailos darbus. Tuo tarpu Lietuvoj iz visų kampų plaukia nusiskundimai, kad trūksta statybinių.

Mūsų kolonijos žinutės

Detroit, Mich. Juozas Šalnis — ilgametis LRKSA 171 kuopos veikėjas, š.m. balandžio 28 savo rezidencijoje buvo surengs vaišes pagerbti švogerus Sinkevičius ir Girmius (torontiečius), taipgi sukvietė senus aukšnio amžiaus draugas. Dalyvavo ir Dievo Apvaizdos parapijos klebonas kun. M. Kundrotas. Visi linksmai praleido laiką. Marijona ir Juozas Šaliniai visus maloniai priėmė ir pavaišino.

Dr. Vladas Bublys su žmona atostogas praleido Floridoje ir ten pasimatė su draugais. Bubliai saulės "nulinčiuoti" sugrįžo gerokai pasilsėję, sustiprinę sveikatą ir žada pamedžioti Susiv. 265 kuopai naujų narių. Lauksime jų darbo davinių.

Vincas ir Charlotte Ruseckai išvyko į Arizoną, o iz ten vyks į Californiją; jiedu visur turi bičiulių ir pasiryžę juos atlankyti, nors ir tolima kelione. Ruseckai yra veikūs Susiv. 265 kuopos nariai. Jų įspūdišias pasidalinsime vėliau. 265 kp. sekr.

LRKSA mirusieji nariai

A. a. Anelė Svirskienė, 222 kp. narė, gyv. 419 Washington str., Haverhill, Mass., mirė vasario 20; palaidota vasario 23 St. Patrick's kapinėse.

A. a. Ona Pocienė, 206 kp., 1508 W. Antoinette str., Peoria, Ill., mirė kovo 21; palaidota kovo 23 St. Joseph's kapinėse.

A. a. Juozas Gallinis, Sr., 78 kp., 208 Clinton ave., Du Bois, Pa., mirė kovo 20; palaidotas balandžio 1 iz šv. Juozapo bažnyčioje lietuvių kalbai išlaikyti.

A. a. Juozas Petraltis, 146 kp., Webster Park Place, Spring Valley, Ill., mirė kovo 11, palaidotas kovo 13 šv. Onos kapinėse.

A. a. Antanas Gicivis, 171 kp., 1414 Pinecrest Dr., Ferndale, Mich., mirė kovo 20, palaidotas kovo 23 Mt. Elliot kapinėse.

A. a. Marė-Leskevičienė, 31 kp., 131 East "C" str., Girardville, Pa., mirė kovo 29, palaidota balandžio 1 St. Mary's kapinėse, Shenandoah, Pa.

A. a. Frances Gillis, 8 kp., 6407 White ave., Cleveland, Ohio, mirė balandžio 8, palaidota balandžio 12 Kalvarijos kapinėse.

A. a. Joseph Kello, 134 kp., 281 Berry Str., Brooklyn, N. Y., mirė balandžio 14, palaidotas balandžio 19, St. John's kapinėse, Middle Village, N.Y.

A. a. Magdėlena Matulienė, 109 kp. narė, gyv. 33 Duncan Str., Bristol, Conn., mirė kovo 27, palaidota kovo 29 St. Mary's kapinėse, New Britain, Conn.

A. a. Magdė Martinalienė, 171 kp., 11401 Freeland, Detroit, Mich., mirė balandžio 16, palaidota balandžio 19 Holy Sepulchre kapinėse.

A. a. Jonas Mėkauskas, 222 KP., 50 Cedar Str., Brandford, Conn., mirė balandžio 14, palaidotas balandžio 17 St. Agnes kapinėse.

A. a. Mečys Galėjauskas, 10 kp., 415 Taylor str., Riverside, N.J., mirė balandžio 7, palaidotas balandžio 11 St. Peter's kapinėse.

A. a. Juozas Kumpikis, 30 kp., Scranton, Pa., mirė bal. 25, palaidotas balandžio 29 iz šv. Juozapo bažnyčios parapijos kapinėse, Throop, Pa.

A. a. Juzė Patapavičienė, 137 kp., 1311 Loomis str., Rockford, Ill., mirė kovo 21, palaidota kovo 27 Kalvarijos kapinėse.

A. a. Mykolas Sautėlis, 137 kp., 808 Lincoln ave., Rockford, Ill., mirė kovo 20, palaidotas kovo 22 Kalvarijos kapinėse.

METINIS LRKSA 5 PENNA. APSKRITIES

IŠVAŽIAVIMAS

sekmadienį, gegužio-May 28, 1967

SANS SOUCI PARKE

- Šiais metais parke yra naujų įrengimų vaikų, jaunuolių ir pilnamečių pasilinkaminimui.
• Išanga į parką ir automobilių pastatymas velui.
• Proga sveiti ir maloniai praleisti laiką su savo artimaisiais, bičiuliais ir pažįstamais.

RENGEJAI TURĖS REFRESHMENTŲ STANDĄ

Visuomenė maloniai kviečiama dalyvauti

BALSAS IS MINIOS

Rašo P.P., Detroit, Mich.

Šiandieną visose katalikiškose bažnyčiose vyksta Vatikano nutarimų vykdymas dialogo keliu. Pokalbis yra didelis menas ir jam vadovauti, kaip jau matosi, yra reikalingas geras pasiruošimas ir dar talentas.

Seniai yra žinomas dalykas, kaip automobiliui yra reikalingas motoras, kariuomenei generalas, taip ir bendruomenei yra reikalinga gera vadovybė, ne tik gerai pasiruošusi tam darbu, bet ir turinti įgimtus gabumus vadovauti.

1966 metų gale Detroito susiorganizavo komitetas ir prezidiumas (Draugas 1966 m. nr. 240 ir 246) Sv. Antano lietuvių R. Katalikų parapijos bažnyčioje lietuvių kalbai išlaikyti.

Džiugu, kad susiorganizavo toks komitetas lietuvių kalbai išlaikyti, tik gaila, kad susiorganizavo pervelai, nes kone visos lietuvių jaunimas dar Lietuvoje gimę ir Amerikoje pradėję lankyti mokyklą, mel-džiasi iz angliskų maldaknygių iz šiandien, ne tik kad neberašo ir nebeskaito lietuviškai, bet ir tarp savęs jau sunkiai besusikalba lietuviškai.

Būtų įdomu sužinoti, kiek dar yra jaunuolių pradėjusių mokintis Amerikoje, kurie dar mel-džiasi iz lietuviškos maldaknygės?

1966 m. gruodžio mėn. 4 d. Lietuvių Namuose komitetas lietuvių kalbai išlaikyti sukvietė susirinkimą, kuriame iškla-sėme keletą pranešimų.

Iš minios žiūrint atrodė, kad tas susirinkimas buvo sukvietas paskubomis ir be tinkamo pasiruošimo, nes pranešimuose pasigėsta planingo, rimto ir rūpestingo svarstymo. Į šį reikalą reikėjo rimčiau pažiūrėti, negu į laikraščiams korespondencijų rašymą, klebonui reikalavimų statymą ir vyskupams raštų — memorandumų rašymą.

Yra žinoma, kad ne tik vyk-dant, bet ir planuojant pasitaki-netikslumų. Šiandien ne ma-notikslas čia išskaičiuoti visus netikslumus. Paminėsiu tik ke-leta.

Visų pranešėjų pranešimai buvo nukreipti į kleboną ir vis iz neigiamos pusės. Ar nebūtų naudingiau buvo vietoj skaičiaus klebono "nusikaltimus", pa-žiūrėti į savuosius? Reikėjo pradėti ne nuo to kas vienus nuo kitų skiria, bet nuo to, kas visiems yra bendra.

Pirmiausia išnūkentėjo susirinkimui pirmininkaujantis, nes kai kurie susirinkimo dalyviai iz salės pradėjo "pirmininkauti"; kam jie norėjo leido kalbėti, kam nenorėjo — ne-leido. Pirmininkaujantis pasili-ko bejęgis.

Sv. Antano parapijos bažnyčioje lietuvių kalbai kiek galima ilgiau išlaikyti lemiamos reikšmės turi šeimai. O ji susirinkime buvo ir yra visai už-miršta.

Spaudoje rašoma, kad ateiti-

Metinis Apylinkės susirinkimas

Wilkes Barre, Pa. Seštadienį gegužio 6, L. K. Susivienijimo centro įstaigos patalpose įvyko JAV Lietuvių Bendruomenės Šiaurės Rytų Apylinkės metinis susirinkimas.

Susirinkimą vedė pirmininkas Vytautas Paulauskas. Sekretoriui dr. A. Kučiui negalint dalyvauti jį pavadavo Matas Zujus.

Pirmiausia buvo pravesti naujos Bendruomenės — tarybos rinkimai. Visi susirinkimo dalyviai susipažino su prišusių kandidatų sąrašų ir atliko balsavimo pareigą. Balotai nustatyta tvarka pasiūst penktosios apygardos centrai.

Plačiai svarstytas Lietuvos 50 metų sukakties minėjimas. Pareiktas pagėdavimas, kad Apylinkės valdyba imtųs iniciatyvos sušaukti Wyoming Klyno gyvuojančių lietuvių organizacijų ir draugijų atstovų susirinkimą sudaryti komitetą su-rengti tinkamą sukakties minė-jimą.

M. Zujui pasiūlius, nutarta Apylinkės vardu paruošti ir pa-siūsti protesto rezoliuciją Di-džiosios Britanijos vyriausybei sąryšy su Kremlium padaryta sutarčia panaudojant Anglijos banke padėtus Lietuvos, Latvijos ir Estijos pinigus savitarpinėms sąskaitoms išlyginti.

Sekantiems metams Apylin-kės valdybon izrinkti šie: Vy-siutas Paulauskas perrinktas pirmininku; Matas Zujus perrinktas vicepirmininku ir dr. A. Kučas naujai izrinktas vice-pirmininku; Nelė Branorienė izrinkta sekretore; Pranas Kati-lius — perrinktas izdininku; iz-do globėja Romanas ir naujai izrinktas Juozas B. Šaliūnas.

Kone visi susirinkimo dalyviai užsimokėjo savo metinius mokesčius ir pasižadėjo gauti naujų narių.

- Kuomet jūs tik nustūpote, panele Kristina, aš tuojau pradėu galvoti, kad tams-ta turėtum atėiti pas mane.
• Fui, jūs esate donžuanas, pone Pranaiti.
• Visai ne, aš esu dantistas.

ATOSTOGOS PRANCIŠKONŲ SODYBOJE

Kennebunkport, Maine

Jau priimamos rezervacijos į pranciškonų vasarvietę, kuri šiemet veiks nuo birželio 30 iki rugpjūčio 27. Pigios kainos, geras maistas, lietuviška aplinkuma, vėsus klimatas su Atlantu ir maudymosi baseinu sudaro labai palankias vasarajimui sąlygas.

Registruojami taipgi ir berniukai į vasaros stovyklą, kuri prasidės birželio 30 ir tęsis iki liepos 28. Visų rūšių sportas, graži gamta kartu su liuanistinėmis pamokomis yra puiki vieta berniukams praleisti mėnesio atos-togas.

Stovyklos ir visos vasarvietės reikalais reikia rašyti: Franciscan Monastery, Kennebunkport, Maine 04046. Telefonas: (207) 967-2011, o nuo birželio 30 d. (207) 967-2771

Marlborough's žodynas

LITHUANIAN SELF-TAUGHT PARUOSTAS

M. Variakojytės Inkenienės

Knyga pritaikyta mokantiems angliskai ir norintiems mokytis lietuviškai. Apima rūpestingai parinktus žodžius posakičius ir pažnekesius su fonetiniu anglių kalbos ištarimu.

Kaina \$1.25

Užsisakant kreipkitės į "Gar-so" administraciją: P.O. Box 32 (71-73 So. Wash-ington Str.), Wilkes Barre, Pa. 18703.

Lituanistikos instituto suvažiavimas buvo gegužio 8 Philadelphiaje. Čia viena jo dalis — posėdžiavimą štarikais: K. R. Jungla, P. Pauliukonis, S. Sužiedėlis, J. Puzina, K. Avilėna, A. Vasyra, kun. V. Gidžiūnas, A. Kučas, V. Trumpa. Nuotr. K. Cikoto

WYOMING KLONIO ŽINIOS

Rinkliava Lietuvos katalikų šalpai

Balandžio 30 ir gegužio 7 Scrantų vyskupijos lietuvių bažnyčiose buvo pravesta rinkliava Lietuvos katalikų šalpai.

Rinkliavą stipriai parėmė vyskupas J. Carroll McCormick savo laišku raginančiu lietuvius klebonus savo parapijų bažnyčiose balandžio 30 arba gegužio 7 prvesti rinkliavas. Vyskupas savo laiške nurodė pavergtos Lietuvos katalikų nepaprastai sunkią padėtį, palyginamas juos prie tylių didvyrių ir kovotojų su ateistinio materializmo kėsais sunaikinti tikėjimą. Visus surinktus pinigus vyskupas ragino perduoti rinkliavos išdėdinti prelatui J. F. Baltusevičiui, kad jis persiųstų Lietuvos Katalikų Religinės Šalpos Komiteto centrinei įstaigai į Brooklyną, N.Y.

Apie šią rinkliavą ir vyskupo paramą platų pranešimą da-

PREL. J. F. BALTUSEVIČIUS, rinkliavos išdėdintasis

vė vyskupijos organas "Catholic Light", o trumpiau paminėjo kiti laikraščiai.

kininkauja prie apskrities priklausantių kuopų atstovės ir atstovai.

Dar kartą maloniai kviečiam visuomenę gegužio 28 dalyvauti apskrities išvažiavime Sans Souci parke.

Šv. Onos parapijos žinutės

Š m. balandžio 4 Luzernės šv. Onos parapija atmokėjo -5,000.00 skolos. Dar lieka atmokėti \$10,000.00 skolos. Didelė skola buvo susidariusi stant naujai bažnyčiai. Klebonas kun. V.A. Simkonis šiais metais tikisi išlyginti visą parapijos skolą ir yra labai dėkingas parapičiams ir visiems rėmėjams už dosnumą.

Luzernės šv. Onos parapijos vaikų pirmosios komunijos iškilmės iš gegužio 7 perketos į gegužio 21.

Sekmadienį, gegužio 7 Lyndwoodo šv. Kazimiero bažnyčioje įvyko parapijos vaikų pirmosios komunijos iškilmės. Toje parapijoje klebonauja kun. Mykolas Ožalas.

Balandžio 19 Split Rock Lodge patalpose buvo surengtas pokylis pagerbti Edwin A. Sites-Jasaitį neseniai paskirtą Siaurinės Pensylvanijos regiono bendruomeninių reikalų departamento koordinatorium. Pokylį su įvairia programa surengė apskrities planavimo komitetas. E. A. Jasaitis yra buvęs Kat. Susivienijimo kontrolės komisijos narys.

Stanaičių sukaktis

Penktdienį, balandžio 21-ą Jonai ir Marijona Stanaičiai, gyvenantys 121 So. Empire St., Wilkes Barre, Pa., minėjo 33 vedybinę sukaktį. Pokylį dalyvavo artimieji ir draugai.

Joną Stanaitį ir Marijoną Gruzinskaitę sutukė kun. J. Inciūra Kingstono šv. Marijos parapijos bažnyčioje.

Marijona Stanaitienė yra ilgametė LKS narė, kitados priklausė prie šv. Marijos parapijos choro ir buvo gabi lietuvišku scenos veikalų vaidintoja.

Stanaičiai turi sūnų Joną ir dukterį Mrs. Mary Passentino gyvenančius Fords, N.J., taipgi turi septynias anūkes ir vieną anūką.

J. Stanaitis ilgoką laiką dirbo Veteranų administracijos ligoninėje, Wilkes Barre, Pa. Solenizantam linkime ilgų ir laimingų metų!

MIRUSIEJI

A. a. Veronika (Jurkšaitienė) Krikščiūnienė, gyv. 249 McLean St., Wilkes Barre, Pa., mirė balandžio 17; pašarvota buvo direktoriaus Leagus įstaigoje; palaidota balandžio 20 iš šv. Trejybės bažnyčios parapijos kapinėse, Bear Creek. Velionė iš Lietuvos atvyko 1912 m. Paliko vyrą, tris dukteris, sūnų, tris anūkus, du proanūkus ir sešerį gyvenančių Lietuvoje.

A. a. Margarita Aidukienė, gyv. 173 East Union str., Nanticoke, mirė balandžio 17; palaidota balandžio 20 iš Wanamie šv. Marijos bažnyčios St. Mary's kapinėse, Hanover Township. Velionė buvo gimusi Wanamie. Paliko 3 dukteris, sūnų, 3 anūkus ir 4 proanūkus.

A. a. Stefanija Bruzgulenė, gyv. RD. 1, White Haven, mirė balandžio 16, palaidota balandžio 19 iš St. Patrick bažnyčios parapijos kapinėse. Velionė iš Lietuvos atvyko į jaunuosius metuose. Paliko 4 sūnus, 5 dukteris, 34 anūkus, 9 proanūkus ir brolių.

A. a. Walter J. Brookes-Br-

KANDIDATAS TEISEJO VIETON

LKS viceprezidentas, dabartinis Luzernės apskrities vyriausiasis advokatas gynėjas (District Attorney) advokatas Thomas E. Mack reguliariu respublikonų sąrašu yra išstatytas kandidatų apskrities teisėjo vieton.

Pirminiai (primary) balsavimai įvyks antradienį, gegužio 16 d. Visi lietuviai, užsiregistravę respublikonais, raginami paremti savo tautietį balsais. Kuo daugiau lietuvių bus aukštų valdininkų, tuo lietuvių vardas ir prestižas aukščiau pakils.

Adv. T. E. Mack, nors šioje šalyje gimęs ir augęs, yra geras ir veiklus lietuvis. Ypačingai žymesnių tautinių švenčių progomis (pav. Vasario 16) pasako puikias patriotines kalbas reikalaujančias greičiau sugrąžinti Lietuvai smurtu išplėstą laisvę ir nepriklausomybę.

Adv. Mack yra gimęs 1924 m. gegužio 15 d., Plains, Pa. Sūnus Antano ir Katrės (Bubnytės) Mikelonų. Mokėsi Plains, Wilkes Barre.

Pirmojo pasaulinio karo laiku tarnavo JAV oro jėgose.

Sugrįžęs iš militarinės tarnybos lankė Mansfield State mokytojų kolegiją, paskui Dickinson tarsių mokyklą, kurią užbaigęs 1952 m. gavo advokato laipsnį ir tais pačiais metais

ADV. THOMAS E. MACK

pradėjo praktikuoti valstybės ir federaliniuose teismuose.

Priklauso prie daugybės patriotinių, fraternalinių, kultūrinių ir kitokių organizacijų, daugely užimdamas vadovaujančias vietas.

Jis yra vedęs Patricia Ann Pipa iš Shamokin, Pa. Jiedu augina penkis vaikus — Mark Michael, Thomas E., Jr., Marlene Marie, John Dean ir Heather Catherine.

Gegužio 16 visi lietuvių balsuotojai balsai tegu eina adv. Mack išnominavimui teisėjo vieton.

Kandidatas Luzernės apskrities vyriausio gynėjo vieton

Gerai žinomas lietuvių bičiulis advokatas Joseph V. Kasper reguliariu respublikonų sąrašu kandiduoja Luzerne apskrities vyriausio advokato gynėjo (District Attorney) vieton.

Adv. Kasper gimė 1922 m. sausio 17 d. Wilkes Barre Township, Pa. Mokėsi Wilkes-Barre mokyklose, Penn State College, Scrantų universitete ir Dickinson tarsių mokykloje, kurią baigė 1949 m. sausio mėnesį ir gavo L.L.B. laipsnį.

1943-1946 metais tarnavo JAV tybių armijoje.

Advokatūrą pradėjo praktikuoti 1950 m. sausio mėnesį.

Susituokė Wilkes Barre liet. šv. Trejybės bažnyčioje su buvusia choriste Eleanor Haslinsky. Kasperai augina du sūnus — Joseph ir Vincent.

Advokatas Kasper nuo 1960 m. rugsėjo 12 priklausė prie LRKSA 183 kuopos.

Dabartinis Wilkes-Barre mies-

kas, gyv. 271 Vaughn St., Luzerne, mirė balandžio 26, palaidotas balandžio 29 iš Sv. Onos bažnyčios Kingstono šv. Marijos parapijos kapinėse, Pringle. Velionis 1942-1946 m. yra buvęs Luzerne boro majoru. Paliko du brolius.

A. a. Ona Senutienė, mirė balandžio 27 dukters Mrs. G. Heness namuose, 857 South Main St., Plymouth; pašarvota buvo direktorių Maslausky įstaigoje; palaidota gegužio 1 iš Lyndwoodo šv. Kazimiero bažnyčios parapijos kapinėse, Muhlenburg. Paliko dukterį, tris seseris, tris brolius ir tris anūkus. Velionė buvo gimusi Nanticoke, Pa.

A. a. Ona Čepulienė, gyv. 805 Collier str., Duryea, Pa., mirė balandžio 15; palaidota balandžio 18 iš Pittstono šv. Kazimiero bažnyčios Mt. Olivet kapinėse, Carverton. Velionė buvo gimusi Lietuvoje. Paliko 2 dukteris, sūnų, 6 anūkus, 10 proanūkų.

A. a. Marijona Padriženė, gyv. 25 Mitchell str., Sabastopol, Jenkins Township, mirė balandžio 16; pašarvota buvo direktorių Kizijų įstaigoje, Pittston, palaidota balandžio 19 iš šv. Kazimiero bažnyčios parapijos kapinėse. Velionė iš Lietuvos atvyko į jaunuosius metuose. Paliko 4 sūnus, 5 dukteris, 34 anūkus, 9 proanūkus ir brolių.

A. a. Walter J. Brookes-Br-

LRKSA KUOPŲ SUSIRINKIMAI

ELIZABETH, N. J. — 3 kuopos susirinkimas įvyks birželio 4 dieną tuoj po sumos, šv. Petro ir Povilo parapijos svetainėje.

WORCESTER, Mass. — 41 kp. susirinkimas įvyks birželio 10 dieną šv. Kazimiero parapijos svetainėje, 7-tą valandą vakaro.

CICERO, Illinois — 48 kuopos susirinkimas įvyks birželio 11 dieną 1 P.M. šv. Antano parapijos mokyklos kambary.

CLEVELAND, Ohio — 80 kuopos susirinkimas įvyks birželio 8 dieną Lietuvos svetainėje, 6885 Superior Ave. 7:30 P.M.

New Philadelphia, Pa. — 51 kp. susirinkimas įvyks birželio 11 dieną tuoj po sumos parapijos svetainėje.

EXETER, Penna. — 57 kuopos susirinkimas įvyks birželio 11 dieną 1 P.M. Lietuvos Piliiečių klubo svetainėje.

DuBois, Penna. — 78 kuopos susirinkimas įvyks birželio 11 dieną tuoj po 10 val. Mišų šv. Juozapo parapijos svetainėje.

NORWOOD, Mass. — 81 kuopos susirinkimas įvyks birželio 13 dieną 7:30 P.M., šv. Jurgio parapijos svetainėje, St. James Street.

WATERBURY, Conn. — 91 kp. susirinkimas įvyks birželio 11 dieną 1 P.M., šv. Juozapo parapijos svetainėje.

EASTON, Pa. — 93 kuopos susirinkimas įvyks birželio 11 dieną tuoj po paskutinį Mišų šv. Mykolo parapijos svetainėje.

BRADDOCK, Penna. — 105 kp. susirinkimas įvyks birželio 11 dieną 9 val. ryto šv. Izidoriaus parapijos svetainėje.

NEW BRITAIN, Conn. — 109 kp. susirinkimas įvyks birželio 19 dieną 7:30 val vakare, šv. Adriejaus parapijos svetainėje.

MANCHESTER, N. H. — 119 kp. susirinkimas įvyks birželio 11 dieną 12:30 P.M. Lietuvos Klubu patalpose. Visi nariai-narės dalyvaus.

ROCKFORD, Ill. — 137 kuopos susirinkimas įvyks birželio 11 dieną tuoj po sumos, šv. Petro ir Povilo parapijos svetainėje.

CLEVELAND, Ohio — 142 kp. susirinkimas įvyks birželio 11 dieną šv. Jurgio parapijos mokyklos patalpose, tuoj po sumos (11:15 A. M.).

CHICAGO, Ill. — 163 kuopos susirinkimas įvyks birželio 11 dieną tuoj po sumos, šv. Feliksų Gimimo parapijos svetainėje.

NIAGARA FALLS, N.Y. — 170 kp. susirinkimas įvyks birželio 11 dieną tuoj po sumos, šv. Jurgio parapijos svetainėje.

DETROIT, Mich. — 171 kuopos susirinkimas įvyks birželio 11 dieną tuoj po pirmųjų Mišų, 9:15 val. ryte, Dievo Apvaizdos parapijos svetainėje, Schaefer ir Grand River Aves.

CASTLE SHANNON, Pa. — 172 susirinkimas įvyks birželio 11 dieną 1 val. P.M. pas kuopos pirmininką Motiejų Abraitį, 1311 Groveton St.

E. ST. LOUIS, Ill. — 179 kuopos susirinkimas įvyks birželio 11 dieną Nekalto Prasiždėjimo P. šv. parapijos svetainėje tuoj po 8 val. Mišų.

KINGSTON, Pa. — 209 kuopos susirinkimas įvyks birželio 11 dieną 2 P. M. šv. Marijos parapijos svetainėje.

NASHUA, N. H. — 228 kuopos susirinkimas įvyks birželio 11 dieną tuoj po paskutinį Mišų parapijos svetainėje.

AMSTERDAM, N.Y. — 243 kp. susirinkimas įvyks birželio 11 dieną tuoj po sumos, bažnytinėje salėje.

DETROIT, Mich. — 265 kuopos susirinkimas įvyks birželio 11 dieną 9:15 val. ryto šv. Antano parapijos mokyklos patalpose. W. Vernor ir 25-ta gat.

CLEVELAND, Ohio — 307 kp. susirinkimas įvyks birželio 11 dieną tuoj po lietuviškų pamaldų P. šv. Nestilaujačios Pagalbos parapijos svetainėje.

FOREST CITY, Pa. — 5 kuopos susirinkimas įvyks birželio 18 dieną tuoj po sumos šv. Antano parapijos svetainėje.

CHICAGO, Ill. — 18 kuopos susirinkimas įvyks birželio 18 dieną šv. Mykolo parapijos salėje.

WILKES-BARRE, Pa. — 17 kp. susirinkimas įvyks birželio 18 dieną tuoj po sumos, šv. Trejybės parapijos svetainėje. Visos narės-nariai, malonėkit dalyvaus.

LUZERNE, Penna. — 28 kuopos susirinkimas įvyks birželio 18 dieną po paskutinį Mišų šv. Onos parapijos svetainėje.

SUGAR NOTCH, Pa. — 46 kp. susirinkimas įvyks birželio 18 dieną tuoj po sumos šv. Petro ir Povilo parapijos svetainėje.

CAMBRIDGE, Mass. — 127 kp. susirinkimas įvyks birželio 18 dieną tuoj po paskutinį Mišų, šv. P. Marijos Nekalto Prasiždėjimo parapijos svetainėje.

PITTSBURGH, Pa. — 183 kuopos susirinkimas įvyks birželio 18 dieną tuoj po sumos, šv. Kazimiero parapijos svetainėje.

INKERMAN, Pa. — 194 kuopos susirinkimas įvyks birželio 19 dieną 7:30 P.M. Marcellus Lomsargienės namuose, 15 Chestnut Street.

MANCHESTER, Conn. — 216 kp. susirinkimas įvyks birželio 25 dieną Lietuvos svetainėje 24 Gofra Street. Visos narės-nariai malonėkit dalyvaus.

SIMPSON, Pa. — 271 kuopos susirinkimas įvyks birželio 18 dieną 2 val. po pietų, 66 Frobair str.

METINIS LRKSA PENKTOSIOS APSKRITIES IŠVAŽIAVIMAS

MUŽ. P. J. KARASAUSKAS, išvažiavimo seimtininkas

Išvažiavimas įvyks sekmadienį gegužio 28, Sans Souci parke.

Rengėjai turės, kaip paprastai, refrešmentų standą, prie kurios bus progos suelti seniai

SAL. BEKAMPAS, spaudos komisijos pirmininkas

rengia įdomius ir linksmus išvažiavimus, o pelną skiria geriems tikslams. Tad kviečia Wyoming Klonio ir kaimyninių kolonijų visuomenę gausingai dalyvauti išvažiavime, linksmam praleisti laiką ir paremti apskritį.

Rengimui vadovauja apskrities valdyba, kurią sudaro šie asmenys: Adolfas Norvaisa — pirmininkas, Stasys Zemaits — vicepirmininkas, Elena Mensiskaitė-sekretorė, Veronika Radzevičiūtė — išdėdintė, Adelė Rodger, Ona Česnulevičiūtė ir Vincas Liutkauskas — išdo globėjai. Apskrities valdybai tal-

DR. ALB. J. VALIBUS, vyriausiasis Susiv. Daktaras kvotejas, išvažiavimo rengimo komiteto narys.

"GARSO" KNYGYNŲ KATALOGAS

MALDAKNYGES

MALDU VAINIKĖLIS (originalinė knyga 70 centų) \$0.50
MALDU RINKINĖLIS, juodais apdarais \$0.40
SVENTIOJI VALANDA—Maldos ir Giesmės. Sutaisė kun. J. K. Miliauskas. Tai vienišni Amerikoje išleista maldaknygė, kurioje teipa maldos ir giesmės su gaidomis, kad žmonės gali sukurti kunigaikščius ir giedoti giesmes su choru. Kaina 15¢. Imant nemokamai 10 egzempliorių — 10¢.

ĮVAIRAUS TURINIO

KOVOSE DEL LIETUVOS (11-ji dalis). Parašyta gen. Stasio Raštikio. 696 pusl. Kaina neįrašyta viršelis \$6.00
"MOKSLAS IR RELIGIJA", Dr. Juozo Prunskio 134 pusl. \$2.00
NAUJ. TESTAMENTAS. Vertė arkv. J. Skvireckas (minkšt. virš.) \$1.50
DON KAMILIAUS MAZASIS PASAULIS, II dalis, Giovanni (Juarezchi), sulietuvino A. Sabalinskis. Išeidė "Tėvų Kelias", 1966 m., 224 pusl. \$2.00
DON KAMILIAUS MAZASIS PASAULIS, Juarezchi, Sulietuvino A. Sabalinskis. 38 autorium pėstiniai teksta. Tėvų Kelio leidiny. 1953 m. 224 pusl. Didėlio formato, \$3.00
SMULKIOJI TAUTOSAKA—patariės, priedėdžiai, posakiai. Surinko ir užrašė Jonas Mingirdas. Kaina \$2.50

Užsiekant krepštelis

"GARSO" ADMINISTRACIJA

P. O. Box 32 (71-73 S. Washington St.), Wilkes-Barre, Pa. 18703